

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut sociologických studií

Katedra veřejné a sociální politiky

Bakalářská práce

2018

Oleksandra Yaklyushyna

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut sociologických studií

Katedra veřejné a sociální politiky

**Česká pirátská strana a její snaha o
prosazení transparentnosti ve veřejném
sektoru**

Bakalářská práce

Autor práce: Oleksandra Yaklyushyna

Studijní program: Politologie

Vedoucí práce: PhDr. Vilém Novotný, Ph. D.

Rok obhajoby: 2018

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne

Oleksandra Yaklyushyna

Bibliografický záznam

Yaklyushyna, Oleksandra. *Česká pirátská strana a její snaha o prosazení transparentnosti ve veřejném sektoru*. Praha, 2018. 68 s. Bakalářská práce (Bc.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut sociologických studií. Katedra veřejné a sociální politiky. Vedoucí diplomové práce PhDr. Vilém Novotný, Ph. D.

Rozsah práce: 86 095 znaků včetně mezer

Anotace

Práce se zabývá aktivitami České pirátské strany v procesu tvorby veřejných politik se zaměřením na snahu Pirátů o prosazení absolutní transparentnosti ve veřejném sektoru. Zvolené téma je aktuální a relevantní v oboru politologie a veřejná politika s ohledem na rostoucí nedůvěru v aktuální českou politiku, digitalizaci a elektronizaci života obecně, ale i veřejné správy. Výzkum aktivit Pirátů v oblasti transparentnosti veřejného sektoru je důležitý a přínosný právě z důvodu jeho aktuálnosti a palčivosti a nepřilíšného dosavadního probádání. Cílem je zjistit přínos expertní kapacity při prosazování transparentnosti na půdě Poslanecké sněmovny. Bakalářská práce vychází z teorií Policy work, Policy capacity a Policy analytical capacity.

Annotation

The thesis deals with the activities of the Czech Pirate Party in the process of public policy making, focusing on the efforts to promote absolute transparency in the public sector. The topic is relevant in political science and public policy, given the increasing distrust of contemporary Czech politics and digitization of life as well as public administration. The research is important because of its up-to-date and previous minor research. The aim is to find out the contribution of policy analytical capacity in promoting transparency in the Chamber of Deputies. The bachelor thesis is based on the Policy Work, Policy Capacity and Policy Analytical Capacity.

Klíčová slova

Česká pirátská strana, pirátské strany, expertní kapacity, veřejná politika, transparentnost.

Keywords

Czech Pirate Party, Pirate parties, policy analytical capacity, public policy, transparency.

Title/název práce

The Czech Pirate Party and its efforts to promote transparency in the public sector
/Česká pirátská strana a její snaha o prosazení transparentnosti ve veřejném sektoru

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce PhDr. Vilému Novotnému, Ph.D. a vedoucím bakalářského semináře Mgr. Magdaleně Mouralové, Ing. a Vladimíru Kváčovi Ph.D. za opravdu cenné rady a pomoc při vypracování celé práce. Také bych chtěla poděkovat členům České pirátské strany Ondřeji Profantovi a Adamu Zábranskému za otevřenost a spolupráci. Poděkování patří také mé rodině, přátelům a kolegům za to, že mě vždy vyslechli a podpořili.

Obsah

PROHLÁŠENÍ	4
BIBLIOGRAFICKÝ ZÁZNAM	5
PODĚKOVÁNÍ	7
OBSAH	1
ÚVOD	3
1. CÍLE A METODY PRÁCE	6
1.1 METODOLOGIE	7
1.2 SBĚR DAT	8
1.3 ANALÝZA DAT	10
1.4 OMEZENÍ VÝZKUMU	12
2. TEORETICKÁ A VĚCNÁ VÝCHODISKA	12
2.1 ČESKÁ PIRÁTSKÁ STRANA	13
2.2 TRANSPARENTNOST.....	17
2.3 POLICY WORK.....	19
2.4 POLICY CAPACITY	20
2.5 POLICY ANALYTICAL CAPACITY	22
3. ANALÝZA PAC ČESKÉ PIRÁTSKÉ STRANY	24
3.1 KULTURA A STRUKTURA ORGANIZACE.....	27
3.2 INOVATIVNÍ MYŠLENÍ	29
3.3 PODPORA VLASTNÍCH VÝSTUPŮ	30
3.4 KVALITA DANÝCH VÝSTUPŮ	33
3.5 KVALITY PRACOVNÍKŮ	33
3.6 KOMBINACE RŮZNÝCH TYPŮ ANALÝZ	36
3.7 ZPŮSOB SBĚRU DAT	38
3.8 VLIV NA PROSAZENÍ TRANSPARENTNOSTI	39
ZÁVĚR	40
SUMMARY	44
SEZNAM GRAFICKÝCH PRVKŮ	45
POUŽITÁ LITERATURA	46
POUŽITÉ ELEKTRONICKÉ ZDROJE	48
ROZHOVORY A VÝZKUMNÝ DENÍK	50
SEZNAM PŘÍLOH	56
PŘÍLOHY	57

Úvod

V říjnu roku 2017 zaznamenala Česká pirátská strana nečekaný úspěch. S 546 393 hlasy a celkovými 10,79 procenty, které vedly k získání 22 křesel v Poslanecké sněmovně, se stala třetí nejsilnější stranou. Zároveň se dá říct, že díky tomuto úspěchu se čeští Piráti stali jednou z nejúspěšnějších pirátských stran v Evropě.¹

Je otázkou, proč přes 10 % voličů zvolilo právě danou stranu. V dnešní době prudkého technologického pokroku a digitalizace², vyvstávají nové otázky, tykající se například svobody internetu či e-Governmentu, které prosazují právě Piráti. Zároveň ve veřejném a mediálním prostoru se vynořují politické kauzy, které mohou občany znepokojovat. Česká pirátská strana se dlouhodobě snaží o prosazování svých zájmů pomocí upozorňování občanů na důležitost průhlednosti veřejné správy, prošetřování politických kauz a veřejných zakázek, zveřejňování svých příjmů a navrhování nových zákonů.³

Ve své bakalářské práci jsem zvolila téma **Česká pirátská strana a její snaha o prosazení transparentnosti ve veřejném sektoru**, jelikož mě z politického hlediska zajímala Česká pirátská strana a její aktivity. Především kvůli tomu, že vznikla poměrně nedávno, svým diskursem se snaží distancovat od tradičních politických stran a také proto, že nebyla dosud dostatečně prozkoumána. Chci pochopit čím se liší od jiných stran. Svůj program například stavějí na jiných tématech, jako jsou autorská práva, digitalizace, transparentnost, nebo legalizace lehkých drog, jako je marihuana. Předseda Pirátů Ivan Bartoš například říká: „Jsme jediná strana nespojená se skandály, korupcí,

¹ Ve volbách do Evropského Parlamentu v roce 2009 Švédská pirátská strana získala 7,1% hlasů, v roce 2011 pak získala dalšího poslance Evropského Parlamentu. Ve volbách 2014 se do EP dostala europoslankyně z Pirátské strany Německa. V berlínských státních volbách 2011 získala Pirátská strana Berlína 8,9% hlasů, což znamenalo 15 míst. V islandských parlamentních volbách 2013 získala Islandská pirátská strana 5,1% hlasů a tedy tři pirátské poslance Islandského parlamentu. V parlamentních volbách na Islandu v roce 2016 Islandská pirátská strana získala 15% hlasů.

² Dle údajů ČSÚ z roku 2016 počet domácností s připojením k internetu a využíváním počítače stoupl o polovinu. Viz tabulka č. 2 v příloze.

³ Běžnou činností Pirátů je vyšetřování podezřelých smluv a kauz. Častokrát žalují společnosti, které dle nich porušují některé zákony a nesplňují předpoklady transparentnosti. Jako příklad můžu uvést zastupitele hl. m. Prahy Adama Zábranského, který podal již několik žalob na pražské firmy (Pražskou teplárenskou, Pražskou energetiku aj.). Osobně jsem se Zábranským spolupracovala a mohla tak sledovat jeho práci. Svěřil mi prošetření některých podezřelých nájemních smluv, které uzavírala MČ Praha 1. Výsledky těchto analýz pak Piráti mediálně zveřejňují. Dostupné z:

<https://www.novinky.cz/domaci/385266-pirati-zaluji-prazske-firmy-nechtely-jim-pry-dat-informace-odmenach.html>

byrokracií. Jsme tu osm let. Hájíme svobodu, přinášíme čerstvé nápady a nebojíme se říkat, co si myslíme.“ (webové stránky České pirátské strany)

Zvolené téma je aktuální a relevantní v oboru politologie a veřejná politika s ohledem na rostoucí nedůvěru v aktuální českou politiku⁴, digitalizaci a elektronizaci života obecně, ale i veřejné sféry. Přínosů práce spatřuji několik. Zaprvé se jedná o dosud málo probádanou problematiku v českém kontextu. Zadruhé se ve veřejném diskurzu čím dál častěji objevuje touha po zprůhlednění veřejné správy. Mnoho politických stran staví svůj volební program na podpoře transparentnosti. V roce 2016 byl například zaveden Registr smluv, který prosazoval již od roku 2012 předseda STAN Jan Farský a předložil tento návrh zákona spolu s poslanci z TOP/STAN, ANO a KDU-ČSL.

Důležitost transparentnosti potvrzuje i kvantitativní výzkum názorů a postojů členů České pirátské strany, který v rámci své bakalářské práce provedl zastupitel a poslanec České pirátské strany Ferjenčík (2017). V části svého výzkumu zkoumal důležitost hlavních témat volebního programu, kdy většina členů za nejdůležitější považuje právě transparentnost.

Obrázek 1: Důležitost okruhů volebního programu

Okruh programu	Důležitost (Median)
Transparentní stát	10
Internet, Svoboda informací, Svoboda projevu	10
Soukromí	9
Vzdělání, Věda a výzkum	9
Demokracie	9
Moderní stát	9
Rovnoprávnost	8
Sociální systém	8
Svobodná kultura a volnočasové aktivity	8
Životní prostředí a energetika	8
Svoboda podnikání	8
Zdravotnictví	7
Mezinárodní vztahy	7
Finanční a daňový systém	7
Doprava	7
Zemědělství	6
Psychotropní látky	5

Zdroj: Ferjenčík, 2017

⁴ Dle sociologického ústavu AV ČR s politickou situací je spokojeno 10 % respondentů a Poslanecké sněmovně důvěřuje 21 %. Výzkum byl proveden v květnu 2017. Viz tabulka č. 1 v příloze.

Při prvotním zběžném prozkoumání České politické strany jsem zjistila, že rozdílem oproti klasickým stranám je jejich technické zaměření. Piráti jsou digitálními experty, mnoho z nich se pohybuje v oblasti IT. Transparentnost chtějí prosadit právě pomocí digitalizace a uživatelsky přívětivých softwarů. Proto jsem se rozhodla prozkoumat právě expertní kapacitu České pirátské strany, a to především v oblasti transparentnosti, jelikož se jedná o jedno z klíčových témat strany. Dá se tak předpokládat, že odbornost členů strany v daném tématu bude vysoká, na rozdíl například od mezinárodních vztahů nebo zemědělství. Tuto myšlenku potvrzuje i Křivánková, která ve své diplomové práci píše, že „Zaměření na problémy, které jsou ve společnosti aktuálně populární, avšak vyžadují dlouhodobá řešení, je znát také z programu českých pirátů. Jejich program věnuje funkci veřejné sféře nejvíce prostoru v poměru k ostatnímu obsahu, prolíná se v podstatě všemi částmi.“ (Křivánková 2014: 30)

Bakalářská práce bude vycházet z teorií Policy work, Policy capacity a Policy analytical capacity (dále jen PAC). Tyto teorie vysvětlují chování veřejně politických expertů, kteří musí v rámci tvorby veřejných politik brát v potaz při svém rozhodování mnoho souvisejících faktorů a vycházet z ověřených informací. Pomocí těchto teorií by mohlo dojít k lepšímu pochopení fungování České pirátské strany. Pro splnění účelů práce bude výzkum veden pomocí případové studie, která bude zkoumat Českou pirátskou stranu a její odborné zázemí.

Práce není viditelně členěná na teoretickou a praktickou část, jelikož záměrem je, aby se jednotlivé kapitoly srozumitelně prolínaly, postupně na sebe navazovaly a témata, kterými se budu v průběhu této práce zabývat, spolu souvisela. S odstupem se dá říct, že první část textu se spíše věnuje teorii a metodologii. V metodologické části jsou stanovené výzkumné otázky a cíle práce, je popsán zvolený výzkumný design, důvody jeho volby, následuje postup při sběru a analýze dat. Kapitola končí shrnutím omezení práce.

Dále jsou zde blíže vysvětlená teoretická východiska, na která pak navazuje samotný výzkum. Daná práce má několik teoretických ukotvení. Pomyslně se dají rozdělit na tři skupiny. První část je věnovaná fenoménu pirátských stran a zejména České pirátské straně. Daný fenomén je potřeba blíže objasnit z důvodu odlišnosti těchto hnutí od tradičních politických stran. Druhá část se zabývá teoriemi, konkrétně Policy work, Policy capacity a Policy analytical capacity (PAC). Také je třeba nastínit co znamená pojem transparentnost, co je jejím smyslem, proč je důležitá a proč o ni Piráti usilují.

Po shrnutí všech teoretických a věcných východisek následuje výzkum založený na PAC analýze, který odpovídá na dříve položené otázky. V závěru práce se podívám, zda se mi podařilo naplnit stanovené cíle.

1. CÍLE A METODY PRÁCE

Při stanovení cílů vycházím z rozdělení cílů dle Veselého na cíle primární a výzkumné (Veselý 2011:26). Veselý uvádí, že primární cíle by měly určit, čeho chce autor globálně dosáhnout, například informovat veřejnost o problému, dokonce ho vyřešit. Výzkumné cíle pak vyplývají z primárních cílů a konkrétní studie, tedy pro vyřešení problému je vhodným výzkumným cílem například navrhnouti možných řešení. Primární cíle této práce se dle stejného autora dají nazvat jako poznávací nebo reformní. Osobně považuji za důležité, i kvůli příčinám, které jsem již nastínila v úvodu, lépe poznat a přiblížit veřejnosti Českou pirátskou stranu a její aktivity. Uvědomuji si, že mé primární cíle nejsou tak vědecky podstatné, jako cíle výzkumné.

Co se týká výzkumných cílů, původním záměrem bylo prozkoumat aktivity Pirátů v oblasti transparentnosti na Magistrátu hl. m. Prahy. Nicméně směřování dané práce podstatně ovlivnil výsledek voleb do Poslanecké sněmovny v roce 2017. Jelikož se jedná o první volby, kdy strana překonala volební klauzuli a s 22 mandáty se stala třetí nejsilnější stranou. Což bylo výjimečnou událostí i pro evropské pirátské strany. Dále jsem již v úvodu nastínila potřebu více prozkoumat expertní kapacitu strany a to, jak Pirátům expertní kapacita pomáhá prosazovat jejich klíčové téma – transparentnost. Zaměření se na Poslaneckou sněmovnu jsem vybrala proto, že zde Piráti připravují své odborné zázemí, které nemají na celostranické úrovni. Dále kvůli předpokladu, že strana na svou kandidátní listinu vybrala nejvhodnější a nejobornější členy. Zároveň právě Poslanecká sněmovna je místem, kde se připravují nové zákony a novely, jedná se proto o místo, kde by Piráti mohli přispět k větší transparentnosti České republiky.

Cílem mé práce je zjistit přínos expertní kapacity při prosazování transparentnosti na půdě Poslanecké sněmovny.

Následně jsem vymezila výzkumné otázky, odpovědi na které, pomáhají v naplnění již dříve stanoveného cíle. Výzkumné otázky mají sloužit jako „orientační bod“,

pomáhat při rešerši literatury, ukotvit sběr dat a provést následnou analýzu (Bryman 2007 in Veselý 2011: 35).

Hlavní výzkumné otázky jsou:

- 1. Jaká je expertní kapacita České pirátské strany?**
- 2. Jakým způsobem Pirátům pomáhá jejich expertní kapacita při prosazování transparentnosti veřejného sektoru?**

1.1 Metodologie

Typem výzkumného uspořádání při sběru a zpracování primárních dat je případová studie. Účelem výzkumného designu je především poskytnout odpovědi na předem stanovené otázky tak jednoznačně, jak jen to lze (De Vaus 2001 in Veselý 2011: 53). Případová studie byla zvolena z toho důvodu, že cílem je prozkoumat případ snahy Pirátů o prosazení transparentnosti v určitém volebním období a pouze na půdě Poslanecké sněmovny. Podle typologie případových studií dle R. K. Yina se jedná o vysvětlující (explanatorní) studii, jelikož cílem je za předem stanovené teorie zanalyzovat vybraný případ, případně odhalit nové vztahy a souvislosti (2009: 219). Dle dalších typologií například Hendla či Stakea se jedná o studium organizací a institucí a zároveň o intrinsitní případovou studii, jelikož daná práce se věnuje pouze případu České pirátské strany, jako originálnímu případu s cílem prozkoumat a porozumět mu co nejhlouběji (Hendl1997: 243).

U případových studií je vhodné používat více metod sběru a analýzy dat, jelikož komplexnost a přesvědčivost případových studií vychází právě z toho, že informace obsazené ve výzkumu pochází z více zdrojů (Jelínková 2011: 205). Jelínková dále považuje za užitečné psát poznámky v průběhu sběru dat, které mohou pomoci při následné analýze (ibid.). Jako základ své práce a dané případové studie jsem původně stanovila polostrukturované rozhovory s experty, odborníky a členy pirátské strany. Nicméně z důvodu časových a kapacitních omezení jsem rozhovory provedla primárně s Ondřejem Profantem, který se stal předsedou komise Poslanecké sněmovny pro chod sněmovny, kde chce zajistit otevírání sněmovny pro občany. Rozhovory s daným respondentem jsou pro mě důležité, jelikož jeho práce ve straně a sněmovně se z velké části shoduje s tématem mé práce.

Avšak si uvědomuji, že stavět výzkum na malém počtu rozhovorů není dostatečně relevantní a přínosné pro výzkum. Proto se primárně opírám o studium dokumentů strany, jejich oficiálních webových stránek a vyjádření v médiích. Tato data jsou dále doplněná o má pozorování členů strany při práci, vedení výzkumného deníku během celého výzkumu, jak to doporučuje právě Jelínková. Domnívám se, že popis toho, jak strana funguje zevnitř, jak se členové chovají během rozhovorů a mé osobní zkušenosti ve straně mohou výzkumu pomoci. Sběr dat podrobněji popíšu v následující podkapitole. Tuto část zakončím tabulkou, kde ukazuji, jak spolu souvisí vytyčené cíle, stanovené otázky a vybrané metody.

Tabulka 1: Výzkumné otázky, cíle a metody

Výzkumné otázky	Cíle	Metody
Jaká je expertní kapacita České pirátské strany?	Pochopit expertní kapacitu České pirátské strany.	Studium digitálního zázemí strany, dokumentů, analýz a stanovisek strany, rozhovory, zúčastněná pozorování.
Jakým způsobem pomáhá Pirátům jejich expertní kapacita při prosazování transparentnosti veřejného sektoru?	Pochopit přínos expertní kapacity České pirátské strany při prosazování transparentnosti veřejného sektoru.	Studium digitálního zázemí strany, dokumentů, analýz a stanovisek strany, rozhovory, zúčastněná pozorování.

Zdroj: Autorka, vlastní zpracování.

1.2 *Sběr dat*

Svou práci jsem v úvodu koncipovala jako kvalitativní a prvotním záměrem bylo provedení dostatečného množství rozhovorů a jejich následné analýzy. Zvolila jsem techniku polostrukturovaných standardizovaných rozhovorů, jelikož mi to umožnilo předem stanovit okruhy témat a potřebné otázky, ale také během rozhovorů klást doplňující dotazy a okruhy témat libovolně přehazovat dle potřeby. Vytvořila jsem pro tyto účely několik scénářů (viz přílohy č. 6 a 7), kterými jsem se později řídila a které mi pomohly držet se hlavních témat mé práce.

Rozhovory jsem zaznamenávala na nahrávací zařízení v mobilním telefonu a později doslovně přepisovala. Před rozhovorem jsem vždy požádala respondenta o podpis informovaného souhlasu. Zde je důležité zmínit, že můj informovaný souhlas byl velice rozsáhlý a transparentní (viz přílohy č. 4 a 5), v němž měl respondent na výběr, zda chce například zveřejnit či nezveřejnit své jméno, zda může být přepis rozhovoru a nahrávka poskytnuty dál případně třetím osobám a použity i na jiné účely. Vzhledem k tematickému zaměření této práce na transparentnost a celkovému postoji Pirátů, podpis daného souhlasu nebyl pro respondenta problém.

Hlavním respondentem pro mě byl již zmíněný Ondřej Profant, se kterým jsem provedla několik rozhovorů. Byl pro mě klíčovou osobou, jelikož po volbách do PS se stal předsedou komise pro chod sněmovny, kde se chystá zajistit otevření a zprůhlednění sněmovny pro veřejnost. Už díky rozhovorům s ním jsem se dokázala lépe zorientovat v České pirátské straně, jejich expertním zázemí a stanovisku ku transparentnosti veřejného sektoru. S respondentem již ze začátku byl navázán přátelský vztah, který se promítal i během rozhovorů. Pasáže, které jsem následně použila v práci jako ukázky, jsem ponechala bez úpravy pro zachování autenticity.

Další částí mého výzkumu bylo studium oficiálních webových stránek České pirátské strany, jejich volebního programu, stanov strany, tiskových zpráv aj. Také jsem prozkoumala internetové fórum, kde Piráti hlasují o důležitých tématech, jako je povolební strategie nebo elektronické volby. Fóru se budu věnovat podrobněji v následujících odstavcích, jelikož poskytuje zajímavý náhled do zákulisí strany. Sledovala jsem také Pirátské listy, což je pirátské médium, kde straníci zveřejňují politické aktuality, průběžnou práci a svá stanoviska. Získané poznatky jsem doplnila o zúčastněná pozorování. Sledovala jsem, jak se členové strany chovají ke mně a mezi sebou, jak jednájí během rozhovorů. Dále jsem měla možnost vyzkoušet si analytickou práci během své stáže ve straně a projít kompletním výběrovým řízením na odbornou pozici. Své poznatky z pozorování jsem sepsala do výzkumného deníku a následně použila během PAC analýzy jako podkladový materiál, podobně jako dokumenty a přepsané rozhovory.

V předchozím odstavci zmíněné Fórum pirátské strany je rozsáhlou platformou, která spojuje členy strany s širokou veřejností, jelikož registrovat se a přispívat může každý.

Fórum se člení na několik témat, která se dále člení na podtémata. Jednotlivé sekce jsou Zapojte se, Pirátská strana, Veřejná diskuze a Externí systémy.

V sekci Zapojte se se zveřejňují připravovaná otevřená výběrová řízení, nabídky pomoci straně a v neposlední řadě úkoly, na kterých zrovna Piráti pracují a se kterými jim dobrovolníci mohou pomoci. Jedná se například o pomoc při rešerši dokumentů a jiných dat, administrativní či technickou pomoc.

V části o Pirátské straně jsou všechny důležité administrativní a organizační informace, ale také diskuze o programu, rozpočtu, orgánech a výstupech strany. Nachází se zde například téma Transparentní organizace, kde účastníci fóra navrhnou rozličná témata k projednání, jako je například příprava softwarů pro zveřejňování veřejných zakázek, připomínkování rozpočtů aj.

Součástí sekce Veřejná diskuze jsou diskuzní fóra o kauzách, které Piráti prošetřují a také o připravovaných právních předpisech. Zde široká veřejnost například komentuje povolební strategii Pirátů, ke které se následně vyjadřují členové a poslanci strany, sdílí se tu informace z poslaneckého klubu. Nedílnou částí je také vyjadřování k navrhovaným zákonům. Poslanci zde zveřejňují připravované právní předpisy a žádají účastníky fóra, aby se k nim vyjádřili, viz příloha č. 4.

1.3 Analýza dat

Sebraná data, která jsem popsala výše, je následně potřeba zanalyzovat. Co se týká analýzy a interpretace sebraných dat, tak Jelínková uvádí, že neexistuje jeden univerzální postup, jelikož v průběhu výzkumu se obecně získává velké množství rozličných dat, které je potřeba správným způsobem „poskládat“. Doporučuje tak začít s jejich analýzou již v průběhu výzkumu, což může pomoci například upřesnit cíle, výzkumné otázky a další postup. Způsoby interpretace se pak dělí na více intuitivní či naopak formální, kde existuje nějaký přesný postup zkoumání získaných dat (ibid.).

Vycházím z PAC analýzy, která zkoumá sedm faktorů, jež mají vliv na expertní kapacitu organizace dle Howletta a Oliphanta. Autoři mezi faktory uvádí například organizační strukturu a kulturu, volnost nápadů a výzkumů pracovníků, jejich kvalitu, schopnosti a zkušenosti pracovníků či způsoby sběru dat (2010: 20– 21).

První faktor zkoumá kulturu a strukturu organizace, která má ovlivňovat vznik nových nápadů. Důležitou roli zde hraje pocit výjimečnosti organizace, originalita myšlení a schopnost otevřeně riskovat. Naopak pokud myšlení a postupy budou konformní a rutinní, kapacita PAC bude nižší, slabší. **Druhý faktor** právě zjišťuje, zda toto inovativní a otevřené myšlení je rozšířené po celé organizaci, bez ohledu na hierarchii. Zaměstnancům by mělo být samozřejmě kdykoli povolené přicházet s novými nápady.

Třetí faktor vyjadřuje požadavky na vlastní výzkumy a analýzy dané organizace, které závisí na časové vytíženosti zaměstnanců. To znamená, že kapacita se bude zmenšovat úměrně s nedostatečným počtem prací. S tím souvisí **čtvrtý faktor**, který zkoumá právě kvalitu daných výzkumů a analýz. Kapacita se zde zvyšuje se zvýšením kvality prací.

Pátý faktor závisí na kvalitách pracovníků, tedy na jejich vzdělání, zkušenostech a schopnostech, v neposlední řadě i na tom, zda absolvují či absolvovali nějaká školení či kurzy podstatná pro jejich práci. **Šestý faktor** následně zkoumá umění pracovníků kombinovat různé styly výzkumů a analýz a **sedmý** to, jak organizace sbírá relevantní data.

Povedený výzkum na podobné téma, kterým jsem se částečně inspirovala, provedla Lejčková ve své diplomové práci *Expertní kapacity neziskového sektoru se zaměřením na zastřešující platformy NNO v ČR (2017)*. Lejčková ve své práci také prováděla operacionalizaci dle sedmi faktorů Howletta a Oliphanta, ale upravila je dle vlastních potřeb (Lejčková 2017: 9). Následně také přiřadila jednotlivým znakům pozitivní a negativní hodnoty, které mají za úkol ukázat, zda má organizace vysoké či nízké PAC, což následně má pomoci při interpretaci silných a slabých stránek. Uvádí například, že riskování či originalitě myšlení přiřazuje pozitivní hodnoty a rutinně a konformnímu myšlení naopak negativní (ibid.). Její operacionalizace mi přijde srozumitelná a výstižná, proto jsem se ji rozhodla použít s menšími úpravami a, samozřejmě, s odkazem na její autorství. Přínosným pro mě byl hlavně její způsob přiřazování pozitivních a negativních znaků, který jsem také použila a dle toho následně ohodnotila situaci Pirátů.

V předchozích podkapitolách jsem vytýčila cíle a výzkumné otázky, popsala zvolený výzkumný design, způsob sběru a následnou analýzu dat. Nicméně jsem se během svého výzkumu setkala i s několika problémy, které popíšu v další části své práce.

1.4 Omezení výzkumu

Za omezení mé práce by se dal považovat nízký počet rozhovorů pouze s jedním respondentem či odchýlení se od původního projektu. Nicméně osobně to vnímám spíše pozitivně z toho důvodu, že má práce se vyvíjela postupně, což ji poskytuje autenticitu, nadhled a flexibilitu. Na provedené změny mělo několik faktorů.

Můj výzkum a celý směr práce významně poznamenal výsledek voleb. To, že se Piráti dostali do Poslanecké sněmovny změnilo, jak mou případovou studii, tak i předpokládaný sběr dat. Původní záměr zaměřit se na Magistrát hl. m. Prahy by byl sice pro výzkum snadnější, nicméně půda Poslanecké sněmovny mi připadá v danou chvíli aktuálnější, jelikož právě zde mají Piráti možnost prostřednictvím právních předpisů, jednání aj. prosazovat transparentnost. Proto došlo i k této změně.

Poslední změnou byl sběr a analýza dat. Na začátku jsem byla s Piráty domluvená na velkém počtu rozhovorů, schůzek aj. Nicméně naprosto akceptuji časovou vytíženost členů po zvolení. Proto ve svém výzkumu pracuji pouze se dvěma rozhovory a z velké části to doplňuji studiem prezentace strany, její práce, mediální stopy, vydaných dokumentů a zúčastněným pozorováním strany.

Posledním problémem byl výběr vhodného teoretického konceptu. Stěží jsem hledala teorii, o kterou by se můj výzkum mohl opřít. Jak popisuji níže, Česká pirátská strana rozhodně není tradiční stranou, která funguje dle určitých rámců a očekávání. Zarámovat práci tak bylo poměrně náročné, nicméně si myslím, že zvolená teorie plní svůj účel. Podle těchto teoretických východisek jsem pak měnila i výzkumné otázky, proto se odchylují od původního projektu práce. Zvolená teoretická východiska blíže vysvětlím v následujících kapitolách.

2. TEORETICKÁ A VĚCNÁ VÝCHODISKA

Teoretický rámec vyjadřuje obecnou představu o tom „jak věci fungují a jaké jsou souvislosti pozorovaných jevů“. Ten se dále člení na rámce, teorie a modely (Veselý 2011: 47). V této kapitole podrobně rozeberu koncepty Policy work, Policy capacity a Policy analytical capacity. Zároveň považuji za důležité shrnout základní informace o České pirátské straně a nastínit otázku transparentnosti. Všechny tyto

koncepty se pokusím teoreticky propojit dohromady, aby následný výzkum byl jasný a srozumitelný.

2.1 Česká pirátská strana

Již dříve jsem naznačila, že nepovažuji Českou pirátskou stranu za tradiční politickou stranu. Nutno podotknout, že i členové strany se vymezují vůči tomuto zařazení. Zaznívá tu rozdělení na „my a oni“, kdy „oni“ jsou politici a „my“ – Piráti: „Politici slibují modré z nebe, světlé zítřky a další prázdná hesla. Piráti nabízí jasné a konkrétní cíle – černé na bílém.“ (Ivan Bartoš, oficiální webové stránky České pirátské strany) Proto se chci podívat, zda je tomu opravdu tak, a zda je možné Českou pirátskou stranu zařadit do jedné či více známých typologií politických stran.

Abych dokázala Českou pirátskou stranu teoreticky ukotvit, považuji za důležité nejdříve zmínit její historii a základní informace. Strana vznikla v roce 2009 pomocí online petice, kterou zveřejnil Jiří Kadeřávek na portálu AbcLinuxu⁵, jako reakci na omezování lidských svobod kvůli Švédské kauze The Pirate Bay. Oficiální zkratkou je zkratka Piráti. Předsedou strany je Ivan Bartoš, počet členů v roce 2016 přesahoval 400, po volbách v roce 2017 dále postupně roste (Dragoun, 2017).

Evropské Pirátské strany začaly vznikat přibližně ve stejném období kolem roku 2009 ze stejných důvodů, jako Česká pirátská strana. Tyto strany zastřešuje Pirátská internacionála (PPI), což je mezinárodní organizace, která vznikla v Bruselu v roce 2010 za účelem spolupráce pirátských stran napříč státy a odstartovala tím nový politický směr. Prosazuje zejména svobodu projevu, informací, znalostí a internetu, přímou demokracii spjatou s účastí na vládě a občanská práva, transparentnost a boj proti korupci, reformu autorského a patentového práva a ochranu osobních údajů (PPI).

Posláním České pirátské strany dle jejich stanov je: „na prvním místě prosazování základního lidského práva člověka na svobodné šíření přijaté informace a striktní ochranu soukromí občana jako odraz změněné reality informační společnosti 21. století. K dosažení tohoto cíle je nutná revize kopírovacího monopolu tak, aby se nemohl stát

⁵ Petice pod vznik Česká pirátské strany - <http://www.abclinuxu.cz/blog/BoodOk/2009/4/petice-pod-vznik-ceska-piratske-strany>.

záminkou pro útoky na svobodu Internetu.“ V článku 2 Poslání a programové cíle dále uvádí, že:

Česká pirátská strana chce svou politikou prosazovat a podporovat

- a) svobodný přístup jednotlivců k informacím,
- b) svobodu slova a vyjadřování,
- c) svobodná díla, software a standardy,
- d) nezávislost soudů a státních zastupitelství na státu,
- e) transparentní nakládání s příjmy z kopírovacích a podobných poplatků a omezení nebo zrušení takových poplatků,
- f) demokracii a maximální zapojení veřejnosti do rozhodování,
- g) transparentní výběrová řízení ve veřejném sektoru,
- h) podporu vzdělávání a vědeckých institucí.

Česká pirátská strana chce všemi zákonnými prostředky bojovat proti

- a) zneužívání zákonů k omezování svobody,
- b) cenzuře, násilí, rasismu, strachu, nejistotě a pochybám ve společnosti a proti potlačování lidských práv. (Stanovy České pirátské strany)⁶

Otázkou je, kam zařadit Českou pirátskou stranu v kontextu typologie politických stran. Fiala a Strmiska (1998) konstatují, že vzhledem k tomu, že pojem politická strana je všeobecně známý a každý člověk zhruba chápe, co se tím myslí, není jednoduché vymyslet určitou definici. Nicméně všeobecně se mnozí autoři shodují na tom, že se jedná o uskupení lidí, kteří se sdružují s nějakým záměrem, cílem. Zde se již mnozí rozcházejí. Burke například říká, že cílem je prosadit národní zájem, na kterém se všichni shodují, naopak Schumpeter nebo Hasbach tvrdí, že především se jedná o sobeckou touhu po politické moci. Další definice vychází z konkurence ve volbách, touhy po získání mandátů či míst na veřejných úřadech či existence volebního programu. Důležité je taky dodat, že se jedná o dobrovolné, otevřené a trvalé organizace. V případě pirátské strany bych se přiklápěla k dobrovolnému uskupení osob, které se sdružují s cílem prosadit společný zájem – přímou demokracii, svobodu a transparentnost.

Fiala a Strmiska (ibid.) upozorňují na problémy spjaté s typologií politických stran, která mnohdy způsobuje nejasnosti. Zajímavé je, že vzhledem k mládí pirátské ideologie mnozí odborníci s ni jednoduše nepočítají. Například v knize Hlouška a Kopečka, která byla

⁶ Dostupné z <https://www.pirati.cz/o-nas/stanovy.html>

publikovaná v roce 2010, není o pirátských stranách žádná zmínka, i přesto, že v té době již existovaly. Nicméně existují všeobecně přijaté typologie, jako je členění stran dle čtyř základních vývojových stadií na elitní, masové, všelidové a kartelové (Katz a Mair 1995: 5–28).

Dle ideologie se pak dále strany člení na liberální a radikální, konzervativní, socialistické a sociálně demokratické strany, dále křesťansko-demokratické, komunistické, rolnické, regionální a etnické, krajně či extrémně pravicové a ekologické, jiní autoři toto členění občas lehce upravují či spojují. Je zřejmě nejvíce využívaným konceptem typologie. Česká pirátská strana spadá pod pirátskou ideologii, která by již mohla být považována za další typ, nicméně se dá specifikovat i jako strana liberální a středová, či jako strana ekologická.

Někdy je strana taky označována jako antisystémová strana, například publicistou Bohumilem Doležalem.⁷ Považuji proto za důležité pojem antisystémové strany blíže vysvětlit. Autorem tohoto pojmu je Giovanni Sartori, jenž ho popsal v knize *Strany a stranické systémy*. Schéma pro analýzu (Sartori 2005: 135–218).

Sartori dále rozděluje definici na širší a užší, která je přísnější. Širší pojetí se může pohybovat mezi odcizením od tradiční politiky, až po protest vůči ní. Přísná, užší proměnná znamená jakousi cizí ideologii „systém víry, který nesdílí hodnoty politického řádu, v němž operuje“ (ibid.). Antisystémová strana či opozice chce změnit celý politický systém, ne jen současnou vládu, pomocí své vlastní ideologie. Platí zde, že tyto opoziční strany zpochybňují a podkopávají legitimitu režimu. Neplatí ale, že antisystémová strana je nutně proti demokracii a také nemusí používat násilí či extrémismus pro prosazení vytyčených cílů. Dle této definice je možné považovat Českou pirátskou stranu za antisystémovou, jelikož dlouhodobě poukazuje na problémy aktuálního politického systému a ve veřejných institucích se vždy nachází v opozici. Například i v situaci po volbách do Poslanecké sněmovny se strana rozhodla být v opozici i přesto, že byla voliči zvolena jako třetí nejsilnější.

Avšak k názoru, že se jedná o zcela nový typ politické strany, dochází ve své práci i Křivánková. Autorka si ve své diplomové práci kladla za cíl, po prozkoumání historie

⁷ Bohumil Doležal v několika svých rozhovorech označuje Piráty za antisystémovou stranu, například pro E15 (dostupné zde <http://zpravy.e15.cz/volby/volby-2017/ano-pirati-ci-spd-jsou-antisystemove-strany-varuje-politolog-bohumil-dolezal-1338580>)

vzniku, programů a postojů, přiřadit pirátské strany k již existujícímu typu politických stran. Ve svém výzkumu se opírala především o teorie Beymeho, Gallaghera a Maira a zjistila, že evropské pirátské strany mají zcela nové společné jádro (Křivánková 2014: 54).

Nicméně Boček ve své práci dokázal pirátské strany zařadit mezi již existující typologie, i přesto, že se také opírá o teorii Beymeho. Například Švédskou pirátskou stranu zařadil mezi ekologické strany (Boček 2009: 41), což má své opodstatnění, jelikož se jedná o tzv. single-issue party, tedy stranu zaměřenou pouze na jedno téma (ve švédském případě rozvoj kultury, nebo v případě České pirátské strany – internet). V tomto případě ale souhlasím s Ferjenčíkem, který ve své bakalářské práci z roku 2017, vysvětlil názorový rozpor mezi autory časovým odstupem. Kdežto Boček práci napsal v roce 2009, kdy pirátské strany teprve vznikaly, Křivánková prováděla výzkum v roce 2014. Tedy v době, kdy strany již byly ideově ukotvené.

To, že by byla pirátská strana zaměřená pouze na jedno téma, vyvrací ve svém kvantitativním výzkumu postojů členů strany i Ferjenčík. Ve své práci stranu přesně ukotvuje takto: „Ověřil jsem, že členové Pirátů jsou společensky liberální lidé, okolo politického středu. Druhý ideologický proud, který se v názorech a postojích členů Pirátů silně odráží, je radikální demokracie. Naopak konzervativců a nacionalistů je u Pirátů minimum. Rozložení názorů typických pro klasické liberály a socialisty víceméně kopíruje rozdělení Pirátů na pravolevé škále, které je téměř symetrické kolem středu. Zastoupení enviromentalistických názorů je poměrně silné, ovšem respondentů, které by bylo možné označit podle odpovědí za zelené jsou pouze jednotky. Nepotvrdilo se, že by Piráti byli strana jediného tématu. Členové Pirátů se shodují na celé řadě otázek. V čem nezapadají do běžného politického spektra je fakt, že se neprofilují na tématech, které je snadné umístit na pravolevou škálu.“ (2017: 53)

V dané podkapitole jsem se pokusila Českou pirátskou stranu teoreticky ukotvit. Hodnotově se dají ukotvit do politického středu. Zjistila jsem, že se dá považovat buď za zcela nový typ strany, případně za tzv. single-issue party. Za single-issue party se dá považovat primárně kvůli jejich zaměření na IT a transparentnost, která je jejich klíčovým tématem, a proto ji v následující kapitole prozkoumám podrobněji.

2.2 *Transparentnost*

Transparentnost se dá v politice vysvětlit jako průhledné a otevřené jednání. Jednou z několika dimenzí optiky výzkumu je postoj k normativitě zkoumání. Mezi autory existuje názorový rozpor, zda by výzkumníci měli soudit co je správné, či nikoli. Veselý říká, že v případě analýzy veřejné politiky existence hodnot je možná (2011: 41). V případě normativního přístupu je důležité stanovit tzv. hodnotový rámec, což je popis obecné představy o tom, co je v konkrétní oblasti správné a co nikoli (ibid.). Postoj České pirátské strany k transparentnosti a snaha strany o její prosazení se dá považovat za jistý hodnotový rámec dané práce.

Transparentní stát tak daná strana hodnotí jako jediné možné a správné řešení. Soudě dle dlouhodobého chování a vyjadřování strany je to pro ně velmi citlivé a zásadní téma. Co se dá v oblasti transparentnosti považovat za správné? Na svém webu například vysvětlují transparentnost a transparentní organizaci, takto: „Otevřenost je nejlepším lékem na všudypřítomnou korupci a plýtvání. Moderní technologie nám daly jedinečnou možnost státní hospodaření dokonale zprůhlednit. Piráti prosazují bezodkladné nasazení modelu transparentní organizace, který sami úspěšně používají a který vrací do veřejného života důvěru. (...) Transparentní organizace je standard poskytování informací o hospodaření a činnosti organizací. Všechny subjekty placené z veřejných zdrojů musí být transparentní. Nakládají s našimi penězi, uzavírají za nás smlouvy, disponují našimi dokumenty. Výroční zpráva nám skutečně nestačí, prosazujeme svobodný přístup k informacím, k němuž technologie digitálního věku vytvářejí příznivé podmínky. Všechny dokumenty transparentních organizací musí být snadno přístupné na Internetu. (...) Podle modelu transparentní organizace musí fungovat všechny úřady, zdravotní pojišťovny a městské podniky, stejně jako politické strany a občanská sdružení, které chtějí dostávat veřejné dotace.“ (Česká pirátská strana)⁸

Důležitost transparentnosti vnímají a prosazují i jiné organizace, jako je Transparency International. Ve sborníku textů dané organizace z roku 2006 autor David Ondráčka v kapitole Nedostatky vnitrostranické demokracie aneb jak se dělá politika uvnitř českých stran uvádí, že politická korupce začíná právě uvnitř stran a klientelismus je velkým problémem celého českého politického systému. Jak spolu mohou souviset korupce,

⁸ Dostupné z <https://www.pirati.cz/program/dlouhodoby/transparentni-organizace/>

transparentnost, stranický klientelismus, experti a jiní pracovníci? Ondráčka říká, že klientelistické sítě mohou řídit i rozhodovací procesy ve veřejné správě, radě i parlamentu. Existují zde různé sítě pevně spjatých právních, poradenských a jiných agentur s politickými stranami. Cituje zde Havlíka, který říká, že „Lidé volí politiky, ale nakonec vládnou nezvolení úředníci a univerzální konzultanti.“ (Ondráčka 2006: 19–53)

Existuje názor, že jednou z nejvíce korupčních organizací jsou právě politické strany. Vyplývá to, jak ze statistických šetření názorů veřejnosti, tak na to upozorňuje ve svém sborníku textů i Transparency International. Na vině je údajně převážně kádrování a volba kandidátů na různé politické funkce. Kdy dle vnitrostranických předpisů a stanov by kandidáty měli být ti nejodbornější a nejpopovolanější členové strany a ve skutečnosti primární jsou spíše konexe a vztahy mezi straníky (ibid.). Na druhé straně během rozhovoru s poslancem České pirátské strany Ondřejem Profantem zazněla otázka, jak se konkrétně jemu povedlo dostat se do své funkce. Profant byl otázkou zaskočen, jelikož pro něj byla odpověď zjevná – díky výsledkům své práce.

Co Ondráčka doporučuje pro zlepšení současného stavu a zvětšení transparentnosti? Především otevřít strany navenek. Podle něj je to nesmírně důležité a pro předávání informací by měly být využity všechny dostupné prostředky, například nová média či internet. Dále zapojit členy, ale i externí odborníky do práce na programu, organizovat pravidelně různé workshopy a konference. Je dle něj třeba změnit pravidla primárek tak, aby volba kandidátů byla maximálně průhledná, nabízí zde také možnost zjednodušeného elektronického hlasování (ibid.). Jeho rady se z velké části shodují s činností a postoji České pirátské strany.

V dané podkapitole jsem stručně shrnula, co se dá považovat za transparentnost a transparentní veřejnou politiku. Dotkla jsem se zde i názoru České pirátské strany na toto téma. Nutno podotknout, že Piráti byli první stranou, která se rozhodla prosazovat transparentnost vlastním příkladem a zavedla transparentní účet, vlastní registr smluv aj. Po vysvětlení všech teoretických konceptů, použitých v dané práci, je nyní vhodné přejít k teoretickým východiskům, o které se v práci opírám.

2.3 *Policy work*

Teoretický rámec, který považuji za vhodný pro účely této práce je tzv. *policy work*. Daný koncept v mé práci plní zastřešující funkci, jelikož jeho vysvětlení je důležité pro celkové pochopení činností ve veřejné politice. Nejprve rozeberu jeho historický vznik a následně se pokusím celý koncept stručně definovat a vymežit.

Výzkumníci v oblasti veřejné politiky se v poslední době zaměřují primárně na zkoumání praxe, která se dá souhrnně nazvat jako *Policy work*, což se dá specifikovat jako široké pojetí *policy analysis* a volně přeložit jako „pracovní činnost v oblasti veřejných politik“. Jedná se o poměrně nový směr, který je relativně obtížně vysvětlitelný. Za průkopníka tohoto směru se považuje Colebatch, který uvádí, že nikdy nebude existovat jediný popis *Policy work* i například z toho důvodu, že se jedná o proces, který se neustále vyvíjí a proměňuje (Colebatch, Hoppe, Noordegraaf 2010: 243). Novotný uvádí, že se pojem „pracovní činnost v oblasti veřejných politik“ dá označit jako badatelský přístup, i jako předmět badání. Z toho vyplývá, že se dá rozdělit na dvě oblasti – pracovní činnost v oblasti veřejných politik jako aktivitu a pracovní činnost v oblasti veřejných politik jako směr badání ve studiu veřejných politik (2013: 137).

Novotný (2015: 51) uvádí, že o *Policy work* se začalo mluvit v roce 2003 na kongresu International Political Science Association v jihoafrickém Durbanu, jedná se tedy o relativně mladý teoretický koncept. Odborníci se tomuto tématu začali věnovat kvůli nesouladu ve vnímání analýzy veřejných politik. Rozdíly existovaly jak mezi americkou a neamerickou komunitou, tak i mezi učebnicovým pojetím a reálnou praxí.

Zároveň zde došlo k diverzifikaci v rámci proudu. Dnes se zpravidla rozlišují dva proudy ke studiu *Policy work*. Jak uvádí Novotný: „Jedna část kolem Hala Colebatche a Roberta Hoppeho stále jasněji deklaruje interpretativní pojetí studia *Policy work*. Další se zaměřuje na velké empirické kvantitativní výzkumy úředníků veřejné správy a odborné kapacity veřejné správy při tvorbě veřejných politik (Michael Howlett, Adam Wellstead a Bryan Evans).“ (ibid.)

Jak jsem nastínila *Policy work* představuje zcela nový, prakticky zaměřený směr badání v oblasti studia veřejných politik. Pro lepší porozumění tomuto konceptu je vhodné podívat se na jednotlivé badatelské přístupy v této oblasti. Jedná se o přístupy *Policy*

capacity a Policy analytical capacity, které podrobně rozeberu v následujících podkapitolách.

2.4 Policy capacity

Co znamená přístup Policy capacity a proč se zkoumá? Politická kapacita se ukázala jako velký problém, neboť vláda musí čelit stále komplikovanějším problémům. Rostoucí složitost mnoha současných politických problémů spojených s rostoucími očekáváními veřejnosti vytváří nové výzvy pro vládu. Vláda by tak měla prokázat schopnost vytvářet a provádět efektivní veřejnou politiku, což ne vždy funguje. Tento problém byl jasně vidět během celosvětové finanční krize v roce 2008, nebo je stále silný v rozvojových zemích, kde je deficit kapacity výrazný a trvalý (Wu, Ramesh, Howlett 2015: 165). V dané podkapitole se pokusím objasnit, co znamená politická kapacita (Policy capacity) a proč je důležité ji zkoumat.

Politická kapacita se dá objasnit jako soubor dovedností a zdrojů, případně kompetencí a schopností, nezbytných pro vykonávání politických funkcí. Autoři dále člení politickou kapacitu na tři typy: analytickou, operativní a politickou. Každá z těchto tří kompetencí zahrnuje zdroje nebo schopnosti na třech různých úrovních – individuální, organizační a systémové, které následně vytváří devět základních typů kapacit. Zatímco existující definice politických kapacit se obvykle zaměřují na kapacitu na makroúrovni, jako je celá vláda nebo stát, na individuální úrovni hrají právě jednotlivci – pracovníci klíčovou roli při určování toho, jak dobře jsou vykonávány různé úkoly a funkce v politickém procesu. Odborníky jsou zde například tvůrci politik, manažeři a analytici, jejichž politická kapacita je určována jejich znalostmi o politických procesech, dovednostmi v analýze a hodnocení politik, manažerskými znalostmi a politickými úsudky. Vysoká úroveň individuálních politických kapacit avšak nemusí zaručit efektivitu politiky, protože na organizační i systémové úrovni jsou potřebné i jiné zdroje a kapacity (ibid.).

Nicméně tato koncepce přesahuje hranice vlády a uznává, že na politických procesech se podílí široká škála organizací, jako jsou politické strany, nevládní organizace, soukromé podniky a mezinárodní organizace, stejně jako mnoho dalších vládních agentur a nevládních agentur. Tyto organizace pak ovlivňují schopnost vlády plnit úkoly, jsou tedy nezbytné pro lepší efektivitu. Zatímco politická kapacita vlády hraje klíčovou roli

při určování politických výsledků a je mnohdy předmětem šetření, autoři (Wu, Ramesh, Howlett 2015: 167) zároveň uznávají, že schopnost ostatních zainteresovaných stran vytvářet politiku je rovněž důležitým aspektem politické kapacity a rovněž stojí za prozkoumání.

Howlett (2015: 1) na základě předchozích výzkumů vysvětluje, že politická analýza je metodou pro strukturování informací a poskytování příležitostí pro vývoj alternativních možností pro tvůrce politik, což spočívá v poskytnutí rad tvůrcům politiky o relativních výhodách a nevýhodách alternativních politických rozhodnutí. Říká, že provádění takové činnosti vyžaduje tzv. politickou kapacitu a vztahuje se jak na kompetence a dovednosti tvůrců politik, tak na schopnosti nebo zdroje, které potřebují k jejich výkonu. S odkazem na Fellegiho ji definuje jako „volnou koncepci, která pokrývá celou škálu otázek spojených s vládními opatřeními k přezkoumání, formulaci a provádění politik v rámci své jurisdikce. Zjevně zahrnuje povahu a kvalitu zdrojů dostupných pro tyto účely – ať už ve veřejné službě či mimo ni, a postupy, kterými jsou tyto prostředky mobilizovány a využívány.“ (Fellegi 1996 in Howlett 2015)

Rozdíl mezi Policy capacity a Policy analytical capacity je v tom, že Policy analytical capacity je podmnožinou Policy capacity. Zatímco kapacita politiky může být považována za nad rámec analýzy, která zahrnuje administrativní nebo organizační kapacitu vlády k provádění každodenních činností spojených s implementací politiky a kompetencí a schopností na úrovni systému (jako jsou efektivní instituce a legitimita), Policy analytical capacity se více zaměřuje na individuální úroveň a konkrétně na schopnost jednotlivců vytvářet vhodné a potřebné analýzy. Howlett zde také uvádí, že tento druh politické kapacity se neomezuje pouze na vládu či veřejnou správu, ale týká se i dalších vládních a nevládních organizací, lobbistických skupin aj. (ibid.) Potvrzuje tím již dříve uvedený argument, že zkoumané mají být i další nevládní organizace, jako jsou politické strany, jelikož jsou také součástí tvorby politiky.

V předchozím textu jsem popsala koncept Policy capacity, ale narazila jsem i na jiný koncept, a to je Policy analytical capacity (PAC). Uvedla jsem, že v případě PAC se jedná o podmnožinu Policy capacity, která více zkoumá právě individuální úroveň, do které spadají pracovníci vládních a nevládních organizací, politických stran, lobbistických skupin aj. V další části tento koncept více rozeberu.

2.5 *Policy analytical capacity*

Již dříve zmíněná pracovní činnost v oblasti veřejných politik jako směr badání ve studiu veřejných politik je důležitá hlavně proto, že poskytuje lepší pochopení „Policy work“ (Novotný 2013: 144). Dá se rozdělit na dva hlavní směry – přístup „Policy work approach“ a „Policy analytical capacity“. Druhému přístupu, který by se dál přeložit jako „přístup analytické kapacity v oblasti veřejných politik“ se budu věnovat hlouběji. Novotný ho považuje za nejsilnější proud výzkumu pracovní činnosti a pracovníků v oblasti veřejných politik a uvádí, že hlavním inovátorem je Howlett. Podle něj by výzkum měl primárně zjišťovat, kdo jsou analytici veřejných politik a co je jejich náplní práce a také to, jak jsou tyto analytici profesně připravováni (ibid.).

Daný přístup zkoumá schopnost organizace provádět výzkum a analýzu veřejných politik (Howlett, Oliphant 2010: 34). Existuje zde několik podstatných prvků, které vymezují celý koncept. Jedná se o analytické předpoklady – jak organizace provádí výzkumy a v jakém množství, jejichž účelem je nejen odhadnout postoje veřejnosti, ale i předvídat budoucí dopady (například pomocí skenování prostředí, analýzy trendů a dalších prognostických metod). Dále schopnost řídit informační toky, což je schopnost organizací předávat informace, artikulovat své priority a zasahovat do fáze rozhodování v procesu tvorby veřejných politik (Howlett 2009: 162–63). Pro dobré fungování analytických kapacit je třeba splnit 3 podmínky – disponovat, ať interně či externě, kvalitním personálem, zabezpečit vertikální a horizontální koordinaci a správně nastavit vazby mezi vládními a nevládními organizacemi (ibid.).

Přístup se opírá především o kvantitativní dotazníková šetření prováděná na různých úrovních kanadské veřejné správy se zaměřením na analýzu veřejných politik. Je pro něj primární koncept analytické kapacity v oblasti veřejných politik, úzce podporovaný konceptem poradenského systému v oblasti veřejných politik (Novotný 2015: 57–61), jemuž se ale v dané práci vzhledem k časovým a obsahovým omezením věnovat nebudu.

Howlett vymezuje několik výkladových konceptů, které jsou důležité pro analytické kapacity v oblasti veřejných politik a lepší pochopení celého konceptu. Jedná se o kapacitu v oblasti veřejných politik, na evidenci založené tvorbě veřejných politik a design veřejných politik.

Koncept kapacity v oblasti veřejných politik se dá vysvětlit několika způsoby. Howlett se na jednu stranu opírá o myšlenky Fellegi, kdy se jedná „o taková organizační uspořádání, která exekutivě umožní vyhodnocovat, formulovat a implementovat veřejné politiky v rámci její působnosti. Kapacita v oblasti veřejných politik je dána jak podstatou a kvalitou zdrojů pro zmíněné vládní aktivity (ať již ve veřejné správě nebo mimo ni), tak praktikami a procedurami, kterými jsou tyto zdroje mobilizovány a používány“ (Fellegi 1996 in Novotný 2015). Důležitými předpoklady zde jsou schopnost artikulovat středně a dlouhodobé cíle, kvalitní organizační struktura, výzkum prováděný analytiky a existence poradenského systému. Zároveň Howlett nabízí i vlastní definici, kdy vnímá kapacitu v oblasti veřejných politik jako širší rámec vládních aktivit, který přesahuje analýzu veřejných politik. Analytická kapacita v oblasti veřejných politik je naopak užším konceptem, který se soustřeďuje na získávání poznatků a jejich využití v procesu tvorby veřejných politik. Dle Novotného jde o zajímavou novou myšlenku, protože se zde analýza VP propojuje se zkoumáním předpokladů schopnosti vlád vládnout (ibid.).

Na evidenci založená tvorba veřejných politik vyjadřuje situaci, kdy se vlády mohou poučit ze svých předchozích případných chyb a celkových zkušeností díky vhodné analýze. Cílem přístupu je totiž reformovat proces tvorby veřejných politik tak, aby došlo k vyhnutí se či minimalizaci selhání. Zde je opravdu klíčové mít vhodné kvalitní odborníky a vysokou úroveň analytické kapacity, aby byla sebraná a následně interpretovaná vhodná data. Tito odborníci by zároveň měli mít předpoklady k vytváření následných výhledů, ale i k řízení zdrojů. Jedná se o jeden ze základních předpokladů, který Howlett vyjádřil. Podle něj nízká úroveň analytické kapacity v oblasti veřejných politik může, jak zkvalitnit proces tvorby veřejných politik, tak i ale přispět k jeho selhání (ibid.)

Posledním konceptem je problematika designu veřejných politik. Pro Howletta je klíčovou obava ze selhání veřejných politik, které se dá předejít díky učení se z předchozích zkušeností (*policy learning*). Principem je, že větší počet získaných informací, zlepšuje výsledky, opakované monitorování a následná evaluace umožňuje včas zachytit a napravit problémy (ibid.)

Analýza veřejných politik je dle Howletta hlavně o snaze interních a externích aktérů zlepšit účinky veřejných politik právě díky vhodné systematické analytické evaluační

racionalitě a metodologii. Zároveň Novotný upozorňuje na to, že „Howlett sám uznává omezenost instrumentálního pojetí veřejných politik a akcentuje rozměr strukturované interakce“ (ibid).

V dané práci jsem se rozhodla použít koncept Policy analytical capacity dle Howletta z roku 2010, a ne nová vymezení Policy capacity z pozdějších let, jelikož, jak jsem popsala dříve, PAC se více zaměřuje na individuální úroveň expertní a analytické kapacity pracovníků z různých organizací, mezi kterými mohou být právě i politické strany. Ale také proto, že původní přístup je pro mě více srozumitelný a aplikovatelný na můj výzkumný záměr.

Jak jsem nastínila v úvodu této práce česká politika a tedy i české politické strany prochází jakousi krizí nedůvěry ze strany občanů a celkově se musí potýkat s apolitickou náladou. Přesto ale strany stále zůstávají důležitým nástrojem demokracie a jakýmsi spojníkem mezi veřejností a státem. Strany se tak musí vypořádat s nároky, které jsou na ně pokládány a formulovat vhodné cíle. V tom jim mohou pomoci právě analytické kapacity v oblasti veřejných politik, jako je volba vhodných expertů. Důraz na racionalitu, odbornost a schopnost provádění analýz za použití vhodné metodologie není ve stranickém systému na prvním místě. Například Ondráčka (2006) cituje stranického a parlamentního odborníka a praktika Jičínského, který říká, že se lidé na kandidátní listiny nedostávají podle výsledků své dosavadní činnosti, odborností a zkušeností z veřejné a politické práce, ale především na základě konexí, skupinových dohod a intrik.⁹

V předchozích podkapitolách jsem popsala teoretické směry, o které opírám svůj výzkum, ale také jsem se pokusila lépe specifikovat a typologicky ukotvit Českou pirátskou stranu a pojem transparentnost. Po vysvětlení všech teoretických konceptů, použitých v dané práci, je nyní vhodné přejít k analýze expertní kapacity České pirátské strany.

3. ANALÝZA PAC ČESKÉ PIRÁTSKÉ STRANY

V následující části popíšu poznatky, které se mi povedlo získat díky studiu dokumentů, oficiálních stránek České pirátské strany a médií, provedeným rozhovorům s Ondřejem

⁹ ČSSD se například pokusilo o bodový systém, kdy vzdělání a odborné zkušenosti jsou ohodnocené 20 body. Jednalo se spíše o doporučení během primárních voleb v roce 2006, kdy pouze některé kraje k němu přihlížely. Citát a zdroje pochází ze sborníku textů Transparency International.

Profantem, doplněné o pozorování strany, absolvování stáže ve straně a zúčastnění se výběrového řízení na pozici odborného asistenta poslance. Tato data mi pomohou provést PAC analýzu, zjistit tak expertní kapacitu České pirátské strany a její přínos při prosazování transparentnosti.

V členění kapitol vycházím z faktorů PAC analýzy dle Howletta a Rameshe. Kdy nejdříve shrnu o které faktory se jedná, na co se zaměřují, popíši, jak tomu odpovídá Česká pirátská strana a poté provedu hodnocení. V závěru podkapitol také uvádím ukázky z rozhovorů, svého deníku a jiné grafické prvky, abych potvrdila svá tvrzení.

Na začátku práce jsem vysvětlila základní principy PAC analýzy, zde svůj postup stručně shrnu. Použila jsem přímo faktory, které uvádí Howlett a Oliphant, k nim jsem přiřadila pozitivní a negativní znaky a dle toho pak ohodnotila situaci Pirátů. Při přiřazování pozitivních a negativních znaků jednotlivým kategoriím jsem vycházela z již uvedené teorie a také z práce Lejčkové (2014 :11), která konkrétně svůj postup popisuje takto: „Abychom mohli lépe reflektovat snižování a zvyšování PAC v průběhu analýzy, přiřadila jsem jednotlivým znakům hodnoty, které se váží k jednotlivým položkám, na kterých jsou faktory založeny. Pokud tedy asociace budou mít dle svých výpovědí schopnosti otevřeně riskovat (+), vnímají exkluzivitu své organizace (+) a podporují originalitu myšlení (+), bude jejich PAC stoupat. Pokud však budou nalezeny prvky rutinních postupů (-) a konformního myšlení (-), jejich PAC se sníží.“ Pro lepší přehled jsem vypracovala tabulku výše uvedených faktorů a znaků.

Tabulka 2: PAC analýza Pirátů

Faktory	Pozitivní znaky	Negativní znaky
1. Kultura a struktura organizace	- vnímání exkluzivity své organizace, - originalita, - schopnost otevřeně riskovat,	- rutinní postupy.
2. Inovativní myšlení	- nonkonformní myšlení napříč celou organizací bez ohledu na hierarchii, - podpora vlastních nápadů,	- konformní myšlení, - důraz na hierarchii, - potlačování individuality myšlení.
3. Podpora vlastních výstupů	- požadavky na vlastní výzkumy, - časová vytíženost poslanců,	- nedostatek úkolů, - malá vytíženost poslanců.
4. Kvalita daných výstupů	- vysoká kvalita analýz a výzkumů,	- nízká kvalita analýz a výzkumů.
5. Kvality pracovníků	- dobré vzdělání, - předchozí pracovní zkušenosti, - absolvování školení,	- nedostatečné vzdělání, - malé předchozí pracovní zkušenosti, - nechť se dále vzdělávají.
6. Kombinace různých stylů analýz	- kombinace různých stylů analýz,	- rutinnost postupů.
7. Způsob sběru dat	- rozmanitá data, - pořádání schůzí, porad aj.,	- nedostatečně různorodá data, - nezájem o kvalitu.

Zdroj: Autorka, vlastní zpracování.

3.1 Kultura a struktura organizace

V dané podkapitole shrnu, jaká je struktura a organizace České pirátské strany, jak funguje jejich poslanecký klub a jak vypadá odborné zázemí poslaneckého klubu. Na závěr této a dalších podkapitol vždy ohodnotím výši PAC dle jednotlivých znaků. Pozitivními znaky zde jsou originalita myšlení a postupů, schopnost otevřeně riskovat a také to, že pracovníci považují svou organizaci za exkluzivní. Naopak negativním znakem jsou rutinní postupy.

Dle stranických stanov orgány strany jsou celostátní fórum, republikový výbor, republikové předsednictvo, komise a odbory. Profant mi následně také vysvětlil fungování poslaneckého klubu. Odborné zázemí celé strany jako takové neexistuje (Profant 2018). Jeho funkce částečně zastávají republikový výbor a jednotlivé odbory, například technický, zahraniční, finanční aj. Dle stanov strany Republikový výbor upřesňuje předpisy přijaté celostátním fórem, připravuje podklady pro celostátní fórum a rozhoduje o některých dalších, zejména odborných záležitostech. Skládá se ze čtrnácti členů volených po jednom krajskými fóry a dalších 10–30 členů volených celostátním fórem. Svolává se dle potřeby, nejméně však jednou za tři měsíce. Republikový výbor z odborných činností například navrhuje zřízení komisí a odborů, projednává a připravuje zprávy a návrhy pro celostátní fórum, ukládá úkoly předsednictvu, projednává a schvaluje základní programové a ideové dokumenty (Stanovy strany). I z tohoto důvodu se zaměřují pouze na poslanecký klub a odborné zázemí na půdě Poslanecké sněmovny.

Na začátku roku 2018 se připravuje odborné zázemí v rámci Poslanecké sněmovny, probíhají výběrová řízení. Činnost odborného zázemí se koordinuje na úrovni sekretariátu klubu a v zázemí aparátu klubu jsou všeobecní odborníci, např. datový analytik, kteří tu jsou pro celý poslanecký klub. Odborníci se vybírají, stejně jako ostatní pracovní pozice, na základě otevřeného výběrového řízení a vhodnosti pro danou funkci. To znamená, že ve výběrovém řízení požadují prokázané zkušenosti v dané oblasti, důvěryhodnost, znalost jazyků aj.

V poslaneckém klubu strany nyní funguje systém garantů, kteří jsou rozdělení stejně jako ministři dle jednotlivých ministerstev. Garanti dále mají možnost vést své vlastní expertní skupiny. V podstatě se to dá přiblížit ke stínové vládě, nicméně Česká pirátská strana to takto nenazývá a sám Profant se tomu označení vyhýbal. Pozoruhodnou je skoro absolutní

volnost garantů a expertních skupin. Je na garantovi, kolik členů a koho si zvolí do týmu, jestli bude prověřovat jejich práci a zda a jaké budou vydávat výstupy. Jak Profant během rozhovorů, tak i jiní členové strany při běžné konverzaci zdůrazňovali to, že inovativnost myšlení či originalita, jsou pro stranu podstatné. Pocítila jsem to i během výběrového řízení a také při výkonu stáže, kdy jsem byla oceňována za vlastní postupy při plnění úkolů.

Expertní skupinu či komisi přímo pro transparentnost nemají, jelikož se prolíná všemi oblastmi. Nicméně ve velké míře se jí zabývá právě Profant a jeho expertní skupina. Momentálně připravují projekt Občanské sněmovny, který popíšu později.

Zajímavou je i komunikace a spolupráce mezi členy. Výhodou je fakt, že vzhledem k IT zaměření strany, mnoho otázek a problémů se řeší ihned prostřednictvím internetové komunikace. Stejně tak online na speciálním fóru probíhají i důležitá hlasování, či volby. Díky těmto novým postupům se strana snaží snížit byrokratickou zátěž. Co se týká exkluzivity a pocitu originality, na ten členové strany, ale i strana jako celek mnohdy upozorňují. Rezonuje to často během rozhovorů, ale i ve veřejných vyjádřeních pro média. Členové vnímají svou stranu jako jedinečnou a nejlepší možnou.

V případě schopnosti otevřeně riskovat, se dá považovat to, že strana se rozhodla jako první organizace v České republice zavést absolutní transparentnost, což znamená, že začala zveřejňovat své účty, smlouvy aj. Dále také to, že vědomě setrvává v opozici, například na Magistrátu hl. m. Prahy, po volbách se rozhodla pro stejný postup i v Poslanecké sněmovně. Z této pozice členové strany dlouhodobě kritizují jiné strany, vypracovávají analýzy a mnohdy podávají trestní oznámení na jiné politiky, v případě, že během analýzy najdou závažná pochybení.

Rutinní postupy se ve straně jistě objevují, stejně jako i v jiných organizacích. Lejčková například uvádí, že rutina je naprosto běžná a pokud práci zbytečně byrokraticky nezatěžuje, neměla by se považovat za slabou stránku. Byrokracii se ale Piráti snaží omezit, například pomoci jíž dříve uvedené online komunikace. Není tedy případem dané strany, jelikož se jí snaží vyvarovat například právě díky transparentnosti či digitalizaci (jako jsou například online schvalovací procesy).

V daném faktoru tedy spatřuji pouze pozitivní znaky. Patří sem pocit originality a schopnost otevřeně riskovat. V následujících podkapitolách shrnu, jak experti fungují, přemýšlí a jak připravují své výstupy.

OY - Jaké odborné předpoklady mají členové nebo mají mít?

OP - O tom rozhoduje ten garant. Opravdu to máme projektově řízené, když garant vykazuje správnou práci, tak ho nelimitujeme (...).

OY - Prověřuješ odbornost svých členů? Dbáš na to?

OP - Tak v tomhle ohledu já nedělám nějaké prověrky, spíš opravdu řeším to, jestli jejich působení má nějaký přínos, jestli jsou inovativní, jestli problematice rozumí.

(Profant, rozhovor č. 2, 2017)

„V našem případě se politika většinou odehrává kontinuálně, protože silně využíváme internetové komunikace. Takže je běžné, že jsme schopní některé věci revidovat velmi rychle bez průtahů. Když má někdo relevantní připomínku, tak jsme schopní změnit to například do týdne. Což je asi rozdíl oproti klasickým stranám, které se musí sejít a dlouze jednat. (...) Interně si spoustu věcí předáváme přes internetové fórum, kde se (...) snažíme vždycky konzultovat, třeba program jsme tam konzultovali. Konzultujeme tam některé dlouho připravované zákony.“

(Profant, rozhovor č. 2, 2017)

3.2 Inovativní myšlení

Důležitým znakem daného faktoru je nonkonformní myšlení napříč celou organizací bez ohledu na hierarchii spolu s podporou vlastních nápadů. Za negativní znaky se proto dají považovat konformní myšlení, potlačování individuality jednotlivců a důraz na hierarchii.

Požadavky na inovativní a originální myšlení jsem nastínila již v předchozí kapitole. Co se týká stranické hierarchie, tak zde stejně jako v ostatních stranách existují „elity“, které ve své práci zmiňuje i Ferjenčík (2017: 54). Nicméně během pozorování stranických schůzí a komunikace členů mezi sebou, jsem zjistila, že strana funguje spíše přátelsky

a neformálně, jejich schůze jsou přístupné i pro širokou veřejnost, pořádají i tzv. Posezení s Piráty, nebo se ptají členů na názory prostřednictvím online fóra.

Piráti se primárně snaží být hlavními experty a využívat odbornosti svých členů. Profant sám během rozhovorů říká, že odborníci a experti pochází spíše ze strany. Externisty využívají jen příležitostně. Velkou roli zde hraje pomoc dobrovolníků, ale i známých expertů a jiných organizací. Dobrovolnickou pomoc jsem si vyzkoušela osobně, kdy jsem absolvovala stáž na Magistrátu hl. m. Prahy.

Zajímavým tématem byla nutnost názorové a hodnotové spřízněnosti mezi externími odborníky a straníky. Strana chce, aby expert, se kterým těsně spolupracuje, zastával určité postoje, například zásadu transparentnosti, například pokud se jedná o větší softwarové projekty týkající se otevřených dat. Nicméně pokud se jedná o specifickou práci, například vypracování právnických posudků, tak očekávají „pouze dobře odvedenou práci“, což znamená splnění předem stanovených požadavků.

Daný faktor rovněž hodnotím jako silný, jelikož i zde vidím pouze pozitivní znaky.

Spadá mezi ně primárně přátelské prostředí, inovativní myšlení a možnost provádění vlastních analýz a výstupů bez ohledu na hierarchii. Provádění analýz je spjaté s následnými výstupy, na které se zaměřím v následující podkapitole.

OY - Je to tedy častěji, že používáš členy?

OP - Je, protože samozřejmě je to i administrativně jednodušší. Za prvé je to potřeba z toho důvodu, abychom vnitrostranicky věděli, co kdo dělá, nad čím, kdo pracuje, abychom to zkonzultovali. (...) Ale třeba jsme se sešli s několika externisty a tam jsme dospěli k názoru, že nemají příliš zajímavé a validní názory.

(Profant, rozhovor č. 2, 2017)

3.3 Podpora vlastních výstupů

Pro daný faktor je klíčový důraz na provádění vlastních výzkumů spolu s následnými výstupy a časová vytíženost poslanců. Jako negativní je možné ohodnotit nedostatek úkolů a malé časové nasazení.

Co se týká výstupů, tak Profant několikrát během rozhovorů upozorňoval na to, že jsou

projektově řízenou stranou, proto každá jejich práce či analýza by měla vyústit v nějaký výstup. Nejčastějším postupem je identifikace problému, jeho analýza, návrh řešení a následná medializace celého problému. Jelikož si strana uvědomuje, že mnohdy jejich jedinou možností je na problém upozornit širokou veřejnost. Profant sám nejčastěji jako výstupy své práce připravuje odborná stanoviska, poskytuje rozhovory a primárně se snaží upozorňovat na své aktivity a aktivity strany jako celku. Podobné výstupy jsem připravovala během své stáže i já osobně. Kdy cílem mé analýzy bylo zjistit nekalé chování během uzavírání nájemních smluv mezi městskou částí Praha 1 a fyzickými osobami. Následně jsem měla připravit analýzu tohoto chování a doporučit vhodná řešení, Piráti pak mohli mé závěry dle potřeby medializovat.

Nicméně často se jedná i o výstupy v podobě softwarů. Piráti například vytvořili celorepublikovou mapu faktur, pražská opendata, či na půdě Poslanecké sněmovny připravují projekt Občanské sněmovny, které se budu věnovat později.

Časovou vytíženost Pirátů hlavně po volbách jsem pocítila osobně velmi intenzivně. Dá se doložit i přesnými daty díky tomu, že mnozí Piráti zveřejňují na oficiálních stránkách svůj kalendář. Nicméně existuje protinázor, že Piráti v tomto kalendáři nemohou zveřejňovat úplně vše, což odporuje jejich principům a spíše škodí. Pro srovnání uvádím kalendář předsedy strany Ivana Bartoše a člena strany Mikuláše Fernčíka.

Obrázek 2: Dubnový kalendář Ivana Bartoše

2	3	4	5	6	7	8
Poslanecký týden						
09:00 Velikonoční	09:00 Agenda VVS 12:00 Otevřená sr + eště 2	09:00 Příprava ag 10:00 Rozhovor pr + eště 3	08:30 Operativní s 09:30 Práce na VV + eště 2	07:30 HEJ Rádio 08:00 ČRO Radiož + eště 8	09:00 Poděbrady-I 15:00 Otevření PIC	17:00 TV Šlágr Če
9	10	11	12	13	14	15
Poslanecká sněmovna						
07:00 ISSS Hrade 08:30 Pravidelná s + eště 3	07:00 ISSS Hrade 10:30 Piráti - posl + eště 4	07:45 RP - mimoř 09:00 Sněmovní s + eště 4	09:00 Písemné int 11:00 Další progra + eště 6	07:30 Podvýbor pr 09:00 Sněmovní s + eště 2		11:00 Otázky Václ
16	17	18	19	20	21	22
Poslanecká sněmovna						
08:30 Pravidelná s 09:30 Agenda + eště 3	09:00 Piráti - posl 12:30 Příprava na + eště 7	09:00 Sněmovní s 13:00 Pracovní ob + eště 2	09:00 Písemné int 11:00 Další progra + eště 4	09:00 Sněmovní s 14:45 Otevření e-l		
23	24	25	26	27	28	29
Výbory						
08:30 Pravidelná s 09:30 Agenda + eště 4	09:00 Schůze posl 12:00 Priority klub + eště 3	08:00 Práce VVSR 09:00 Konference + eště 4	09:00 Zasedání V 10:00 Sjezd ČMKC + eště 2	08:30 Pracovní sni		

Zdroj: <https://www.pirati.cz/lide/ivan-bartos/>

Obrázek 3: Dubnový kalendář Mikuláše Ferjenčíka

2	3	4	5	6	7	8
Jirkov 08:30 Strategy po 09:00 Strategická + ещё 4	17:15 Odjezd z pr 20:30 Hanspaulka 21:30 Zkouška ka	09:00 Seminář fin 09:00 Seminář ST 14:00 Protidrogov	09:00 Návštěva M 10:00 Spotřebitel 12:30 Schůzka s ř + ещё 2	08:00 Schůzka v M	14:00 Školení kor	17:00 Schůzka ko
9	10	11	12	13	14	15
08:30 Strategy po 09:00 Strategická 09:15 Praha strate + ещё 7	08:30 Schůzka vý 13:55 Ustanovení 19:30 Hanspaulka 21:00 zkouška ka	13:00 Narozeniny	18:30 Hlídnání Mat	08:55 Ustavující s 16:00 Kania Nusle	16:00 Šifrovačka f	
16	17	18	19	20	21	22
08:30 Strategy po 09:00 Strategická 09:15 Praha strate + ещё 7	13:00 ÚPV - Schů	13:00 Podvýbor ba 13:00 Podvývor ba 18:00 Fotbal	10:00 Pardubice - 14:00 Možná kanc 17:30 Večer otevř	08:30 Střet zájmů 14:30 Školský týr 17:00 Pardubice k	06:00 Diplomacy 18:00 Švandovo d	09:00 2HG
23	24	25	26	27	28	29
08:30 Strategy po 09:00 Strategická 09:15 Praha strate + ещё 5	08:00 Příprava na 14:00 Příprava na 16:00 Schůzka týr	08:30 Porada před 09:00 Schůze (7.) 10:00 Schůze (16.) + ещё 4	08:00 Workshop - 12:00 doktorka 1C 13:00 Oběd MO a + ещё 2	09:00 ÚPV - disku 10:00 Workshop p 13:00 Schůzka s L 20:00 Zkouška ka	(00:00) Nahrávání	17:00 Schůze Parc

Zdroj: <https://www.pirati.cz/lide/mikulas-ferjencik/>

Na dané znaky se dá nahlížet jak pozitivně, tak i negativně. Za silnou stránku se dá považovat podpora vlastních výzkumů. Členové strany se snaží aktivně podílet na přípravě analýz, zapojují sem i externí experty a dobrovolníky, což jsem si mohla vyzkoušet. Při výkonu úkolů mají svobodu a volnost, nejsou přísně kontrolováni. Mezi pozitivní znaky se řadí i časová vytíženost Pirátů. Která se ale dá na druhou stranu vnímat i negativně. Dá se na to totiž nahlížet z toho úhlu, že poslanci jsou časově vytížení kvůli nízkému počtu osob a malým dosavadním zkušenostem, jelikož se dostali do Poslanecké sněmovny poprvé od svého založení. Otázkou je i to, zda jsou dané výstupy kvalitní, na to se zaměřím v následující části.

V této práci jsem měla absolutně volné ruce, všechny smlouvy a další dokumenty jsem pečlivě pročetla a na základě statistik a jiných faktických tvrzení jsem vypracovala své posudky. (...) Celá stáž mě utvrdila v tom, že Piráti jsou opravdu otevřenou a v dobrém slova smyslu „jednoduchou“ stranou. Když se na to dívám zpětně, tak vidím, že jsem pro ně byla neznámou studentkou, u které ani nechtěly vidět životopis a nevěděly tak ani o mých předchozích zkušenostech, ani neznali mé dovednosti a znalosti. I přesto mě ihned přijali, svěřili mi smlouvy, dokumenty a práci s nimi a dokonce mé výsledky možná použijí dál. Udivuje mě to.

(Yaklyushyna, pozorovací deník, 2017)

3.4 Kvalita daných výstupů

Daný faktor se dá považovat za silný v případě, že jsou výstupy kvalitně provedené. Slabé PAC, nastává v případě, pokud výstupy jsou jednotvárné, či nekvalitní.

Jedná se o, z mého pohledu, problematický faktor, který se dá považovat za slabý, najdou se zde, ale silné stránky. Jelikož výstupy strany jsou často jednotvárné – analýzy ústí nejčastěji v názorová vyjádření a stanoviska členů strany zveřejněná na webu strany či v médiích. Nicméně díky IT zaměření Pirátů se objevují i výstupy v podobě pro občany přínosných softwarů, což se dá ohodnotit pozitivně.

V předchozích částech jsem shrnula několik faktorů týkajících se především myšlení Pirátů a jejich výstupů. Dotkla jsem se i spolupráce strany s externími experty a technologického zaměření stránek, v následné části proto prozkoumám hlouběji odborné kvality pracovníků.

3.5 Kvality pracovníků

Dalším faktorem jsou kvality pracovníků. Při zkoumání kvality klíčovým je dobré vzdělání, předchozí pracovní zkušenosti a absolvování školení. Pokud tato kritéria pracovníkům chybí, nedají se PAC považovat za silné.

První, na co jsem se zaměřila, bylo vzdělání a pracovní zkušenosti poslanců. V daném výzkumu jsem se zaměřila pouze na poslance, ne na všechny členy Pirátské strany, ani na expertní zázemí celé strany, z několika důvodů. Expertní zázemí celé strany jako takové neexistuje, což jsem již vysvětlila dříve. Možnost zkoumat všechny členy jsem také vyloučila, jelikož v roce 2016 čítal počet členů strany 400 lidí a toto číslo stále roste. Z kapacitních důvodů by pro mě bylo náročné zanalyzovat dosažené vzdělání a předchozí pracovní zkušenosti všech členů strany. Dále předpokládám, že v případě poslanců se jedná o „výjimečné“ osoby, jelikož byli vybráni přímo členy strany během sestavování kandidátních listin, budují si své vlastní expertní zázemí na půdě Poslanecké sněmovny a také proto, že, jak uvádí Ferjenčík, představitelé Pirátů se v některých oblastech názorově odlišují od zbytku strany a mají výrazný vliv na to, jak jsou programově zpracovaná témata, na kterých není široká vnitrostraničná shoda (Ferjenčík 2017: 54).

Pro snadnější orientaci jsem nejdříve vypracovala tabulku, do které jsem uváděla informace o vzdělání a pracovních zkušenostech poslanců, abych s nimi následně mohla pracovat.

Tabulka 3: Přehled poslanců

Poslanec	Nejvyšší dosažené vzdělání	Předchozí pracovní zkušenosti
Jan Pošvár	Vysoká škola polytechnická	Programátor
Radek Holomčik	SPŠ v Uherském Hradišti, obor Elektrotechnika, FF MU, obory Teorie interaktivních médií (Bc.) a Management v kultuře (Mgr.)	Marketing a PR
Tomáš Vymazal	Masarykova univerzita, obor Aplikovaná informatika, nedokončil	Informatik
Ondřej Polanský	SOŠ, obor Elektrotechnika, Vysoká škola ekonomická, obory Informatika a Hospodářské dějiny	Analytik, informatik
Mikuláš Ferjenčík	Studium ve Velké Británii, ČVUT, strojní fakulta, UK fakulty matematicko-fyzikální a humanitních studií	Aktivista, koordinátor
Ondřej Profant	UK, obor Obecná informatika, nedokončil	Programátor, informatik
Lenka Kozlová	Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, vychovatelství	Provozní technik, vychovatelka
Mikuláš Peksa	Univerzita Karlova, Matematicko-Fyzikální fakulta, obor Biofyzika	Programátor, vědec
Ivan Bartoš	Maturita v USA, Ústav informačních studií a knihovnictví na FF UK. PhDr. v oboru informační věda. Studium zakončil získáním titulu Ph.D	Informatik, interní doktorand, aktivista
Jan Lipavský	Univerzita Karlova, FSV, obor Mezinárodní teritoriální studia	Analytik, projektový manažer
Olga Richterová	Univerzita Karlova, FF, obor překladatelství a tlumočnictví, zakončila získáním titulu Ph.D	Překladatelka, lingvistka
Martin Jiránek	Univerzita Hradec Králové, obor Informační management	Marketingový poradce

Jakub Michálek	Část SOŠ v UK, USA. Právnická fakulta UK, obor Právo a právní věda, nyní pokračuje v doktorském studiu. Souběžně vystudoval teoretickou fyziku na Matematicko-fyzikální fakultě UK.	Aktivista, student
Lukáš Kolářik	SOŠ Blatná, obor Elektronické počítačové systémy	Servisní technik a manažer, technický ředitel
Lukáš Bartoň	doktorské studium na Fakultě strojní – Katedře konstruování strojů Západočeské univerzity, obor Stavba strojů a inženýrský titul se zaměřením na moderní konstrukční pomůcky, CAD systémy a MKP výpočty	Strojař, výzkumník, konstruktér, zasloužil se o inovaci výuky v oboru konstruování strojů včetně jeho znalostní teoretické, metodické a počítačové podpory
Petr Třešňák	SPŠ Dopravní, obor Informační technologie, ZČU Fakulta elektrotechnická, ZČU, obor Technická ekologie	Specialista bezpečnosti v jaderné energetice, hudebník
Dana Balcarová	SPŠE a informatika, Environmentální ekonomika, VŠE	Manažerka, místopředsedkyně zájmové organizace
František Kopřiva	Gymnázium, dosud studuje (22 let) Fakultu humanitních studií UK, předtím Fakulta elektrotechnická ČVUT	Aktivista, student
Lukáš Černoهورský	střední průmyslová škola elektrotechnickou, Vysoká škola báňská v oboru měřicí a řídicí technika	IT analytik, technik, tester, projektový manažer
Vojtěch Pikal	Univerzita Palackého, obor Informatika	Vývojář a tester
Tomáš Martínek	Provozně ekonomická fakulta ČZU, zde i jako doktorand oboru Informační management (Ph.D.).	Fakultní systémový integrátor, člen Rady pro vnitřní hodnocení ČZU, marketing a PR
František Elfmark	Obor, Počítačové elektronické systémy. VOŠ elektrotechnické v Olomouci, obor Aplikace výpočetní techniky v telekomunikacích, titul DiS. Momentálně studuje obor Marketingové komunikace, Univerzita Tomáše Bati	IT technik a grafik

Na první pohled je vidět, že většina poslanců za Českou pirátskou stranu má vysokoškolské vzdělání, několik z nich mají doktorský nebo profesorský titul. Převážná většina Pirátů vystudovala technické vysoké školy, fakulty nebo prakticky zaměřené obory. Stejně tak jejich následné pracovní zkušenosti jsou převážně z technických oblastí, většinou zaměřené na oblast IT. To Pirátům poskytuje praktický pohled a zkušenosti při prosazování jejich programu, který je taky silně technicky zaměřen, objevuje se zde mnoho bodů týkajících se e-Governmentu, Otevřených dat aj. Nicméně se mezi poslanci dají najít i lingvistů, či odborníci na marketing a PR, což poskytuje Pirátům možnost své výstupy vhodně komunikovat, to během rozhovoru potvrdil i Profant.

Piráti se také dlouhodobě sami vzdělávají, mnoho z nich souběžně studuje vysoké školy, nebo absolvuje různá školení a semináře. Tento fakt potvrzuje i to, že dle slov Profanta, strana dbá na vzdělávání svých členů. Pořádají například i Pirátskou putovní univerzitu.

Celý tento faktor je velmi silný. Dle dosaženého vzdělání a předchozích pracovních zkušeností je vidět, že poslanci jsou zároveň i odborníky a ve stejnou dobu je ve straně kladen důraz na to, aby se dále vzdělávali. Vzhledem k tomu, že odbornost Pirátů je vysoká, dá se očekávat i kvalitně odvedená práce. S tímto souvisí závěrečné faktory, jak Piráti sbírají a analyzují data, na které se podívám v následujících podkapitolách.

Já si myslím, že schopných lidí není nikdy dost, ale myslím si, co znám i jiné strany, tak u nás je velmi nadstandardní zázemí, protože u nás je spousta opravdu schopných, vzdělaných, pracovitých lidí.

„(...) pohybují se kolem nás odborníci, kteří k tomu mají opravdu co říct. Stejně tak jako pozitivní vidím to, že já svou oblast aktivně dělám, (...) jsem opravdu admin, programátor a vedoucí Pirátů, technického odboru, takže mám praxi s nasazováním komplexnějších celků od té nejnižší po tu nejvyšší úroveň.“

(Profant, rozhovor č. 2, 2017)

3.6 Kombinace různých typů analýz

Lejčková (2014: 59) ve své práci uvádí, že v případě PAC se jedná především právě o schopnost zmíněných pracovníků sbírat a analyzovat data. Říká, že organizace, která

má vysoké PAC by měla být schopná produkovat relevantní závěry a ovlivňovat tak procesy veřejné politiky na dobré úrovni. V dané části se soustředím na to, zda pracovníci kombinují různé druhy analýz a zda se zde objevuje již dříve zmíněná rutina.

Nedá se přímo říct, že by Piráti kombinovali mnoho různých typů analýz. V jejích práci se primárně jedná o analýzy při přípravě nových právních předpisů, „investigativní analýzy“ při vyšetřování politických kauz a „technické analýzy“ potřebné pro výrobu softwarů.

Jako příklad „investigativní analýzy“ můžu uvést například komisi k prošetřování OKD, kterou vede poslanec za Českou pirátskou stranu Lukáš Černožský. Ten průběh vyšetřování popsal takto: „Přestože zatím máme k dispozici jen dokumenty od Ministerstva financí a Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, shromáždili jsme už tři plné krabice dokumentů a spisů, které nyní musíme pečlivě prostudovat. Chybí nám ještě podklady od BIS a Evropské komise. Jenom mapování celé kauzy a rozkrývání vlastnických struktur všech zainteresovaných společností kolem OKD bude trvat řadu týdnů.“ (Pirátské listy 2018) Či analýzu Lukáše Bartoně, který je v současné době poslancem České pirátské strany a dříve předsedou Pirátů Plzeňského kraje. Bartoň vypracoval analýzu ke svozu odpadních vod v Plzni, kdy upozorňuje na neřízené dotace, které narušují ekonomickou situaci v Plzni (Tisková zpráva 30. 1. 2017).

Analytickou práci na půdě Poslanecké sněmovny Piráti provádí i v rámci již dříve zmíněného projektu Občanské sněmovny. Zde s Piráty spolupracuje např. Michal Blaha (zakladatel Hlídače státu). Začátkem roku 2018 končila část analýzy návrhu a poté následovala setkání s tvůrci legislativy a experty v oblasti IT pro doladění procesních map (Pirátské listy 2018).

Daný faktor považuji za slabý. Piráti neprovádí veřejně politické analýzy, které vyplývají například z policy analysis. Nicméně se také nedá říct, že by jejich typy analýz nebyly účinné, či nepřinášely žádané výsledky. Analýzám zpravidla předchází sběr dat, proto se v závěrečné části podívám na způsoby, jak Piráti sbírají svá data.

3.7 *Způsob sběru dat*

Při posuzování způsobů sběru dat se soustředím na to, zda jsou data rozmanitá a kvalitní, a také na to, zda pracovníci využívají pořádání schůzí, porad aj. V podkapitole o kvalitě pracovníků jsem zmínila, že se Piráti aktivně účastní různých školení. Objevila jsem i to, že se účastní školení o kvalitním sběru a analýze dat. Účastnili se například semináře o evidence based policy pořádaného think-tankem IDEA (Institut pro demokracii a ekonomickou analýzu) ve spolupráci s Akademií věd.¹⁰

Jak již plyne z předchozích kapitol, odborné informace Piráti vyhledávají převážně sami. Pouze pokud si neví rady, obrátí se na jiné odborníky. Nejčastějším zdrojem je internet, legislativní a jiné dokumenty, smlouvy a archivy (což jsou pro ně primární zdroje), odborné publikace a média. Velmi často se také jedná o jednoduché konzultace, i po telefonu. Ale mnohdy jsou to i studie, názory nebo právní posouzení. I zde dobrovolnost hraje velkou roli, nicméně za analýzy a posudky jsou externisté většinou finančně odměňováni.

Poslanci aktivně komunikují s občanským a neziskovým sektorem (např. Transparency international, Oživení, Rekonstrukce státu, Otevřená města, Hlídač smluv a Hlídač státu, Good Governance a i s mezinárodními spolky, např. Fraunhofer institut), ale i se soukromým sektorem a podnikateli (např. Seznam.cz). Setkávají se také s pracovníky univerzit a jiných vědeckých organizací. Velmi intenzivně spolupracují např. v oblasti otevřených dat s Martinem Nečánským z matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy, s odborníky z Vysoké školy ekonomické, a v oblasti „Smart cities“ i s ČVUT.

Na rozdíl od předchozího faktoru, považují daný faktor za silný. Pozitivním znakem je pořádání schůzí a porad. Dalším plusem je široké spektrum dat, se kterými Piráti pracují, detailní práce se zákony, smlouvami a dalšími legislativními dokumenty a využívání externích odborníků. Hojně také čerpají ze zahraničních zkušeností.

V předchozích kapitolách jsem se pokusila zanalyzovat expertní kapacity České pirátské strany na příklady jejich odborného zázemí na půdě Poslanecké sněmovny. V následující kapitole shrnu, jaký může mít kapacita členů vliv na prosazování transparentnosti.

¹⁰ Profant o tomto školení sepsal článek na blog, kdy více vysvětluje celou problematiku a popisuje svůj názor na ni. Dostupné z <https://www.profant.eu/2018/panel-mikro-data.html>.

3.8 *Vliv na prosazení transparentnosti*

V předešlých částech svého výzkumu jsem se věnovala převážně expertní kapacitě a odbornému zázemí České pirátské strany. Dozvěděla jsem se, že Piráti jsou především technickými odborníky, své analýzy se snaží vypracovávat sami, nicméně mnohdy spolupracují i s dalšími experty ze soukromého, veřejného sektoru a s odbornou veřejností a jejich nejčastějšími výstupy jsou odborná stanoviska či přípravy softwarů. V následující kapitole se podívám na to, jak dané faktory mohou pomoci Pirátům prosadit transparentnost, jakožto klíčový bod jejich programu.

Jedním z možných nástrojů prosazení větší transparentnosti na půdě Poslanecké sněmovny je projekt Občanská sněmovna. Jedná se také o jeden z ukazatelů, jak funguje odborné zázemí Pirátů.¹¹ Projekt si klade za cíl poskytnout veřejnosti možnost v internetovém hlasování podpořit či odmítnout pozměňovací návrhy k zákonům. Na nich by Piráti pracovali společně s odborníky a zájmovými skupinami. Profant během rozhovoru mi také sdělil, že cílem je zprůhlednit pro veřejnost proces schvalování zákonů. Vysvětlil, že běžně se na procesu podílí velké množství aktérů, nicméně jejich jednání je z velké části neveřejné a nepřehledné. Piráti se chystají všechny tyto pozměňovací návrhy zveřejňovat na webu Občanské sněmovny, kde se o nich bude hlasovat prostřednictvím metody „Demokracie 21“.¹² Díky tomuto systému se dá poznat kde panuje největší shoda a naopak. Předseda strany Ivan Bartoš pro Právo řekl, že „Není lehké kvalitně zhodnotit návrh zákona, když nevíte přesně, jaký by měl dopad do všech oblastí veřejné i soukromé sféry (...) Pomůže to sesumírovat informace, který ten garant zákona získá, a umožní to transparentně se s tím vypořádat.“ (Brodničková 2018)

Důležitou otázkou je, jak stav transparentnosti českého veřejného sektoru může změnit právě Česká pirátská strana. Jako nejjednodušší cestu vidí prosazení transparentnosti veřejného sektoru prostřednictvím zákona, v ideálním případě ústavního. Za výhodu

¹¹ Politolog Jan Bureš tento projekt kritizuje. Dle něj se jedná o selhání odborného zázemí České pirátské strany. Konkrétně pro deník Právo řekl, že: „*Jde to proti klasickému systému politických stran, jak by měl fungovat. Politická strana je stranou se vším všudy ve chvíli, kdy má nejen síť místních organizací, ale i odborné zázemí. Piráti se honosí, že mají určité odborné zázemí, ale toto o tom moc nesvědčí (...)*Neříkám, že ten návrh Pirátů je úplně špatný. Je to mix populismu a alibismu a snaha přehodit řešení na někoho jiného. Poslanci by měli zákony odborně posuzovat, strana by měla mít odborné zázemí.“ Dostupné z <https://www.novinky.cz/domaci/462542-pirati-nehaji-verejnost-hlasovat-o-novych-zakonech.html>

¹² Jedná se o metodu hlasování vypracovanou podnikatelem a matematikem Karlem Janečkem, kterou vymyslel pro volby a která se hojně propagovala během prezidentských voleb v roce 2018. Metoda umožňuje hlasovat pro více možností, určit jejich prioritu a udělovat minusové body.

považují, že zde pro zveřejňování veřejných informací nejsou třeba speciální výdaje a prostředky, pouze funkční software. Poukazují i na důležitost správných odborníků. Dle Pirátů Česká republika určitě není transparentní. Jako problém uvádí neexistenci digitálně zveřejněných strojově čitelných rozsudků soudů, platných zákonů, jízdních řádů, dat o hospodaření. Jako velký problém vnímají i výjimky v Registru smluv. Je ale samozřejmé, že se nedá dosáhnout 100% transparentnosti, například i kvůli utajenosti informací některých resortů, jako je Ministerstvo obrany.

Je otázkou, jak se situace změní na konci volebního období, dá se na to navázat v následném výzkumu. Nicméně soudě dle technologické odbornosti poslanců České pirátské strany, která je, dle výše uvedených důvodů, nezbytná právě při prosazování transparentnosti, se dá předpokládat zlepšení současného stavu.

Tak první krok je vždycky zorientovat se v problematice. Další důležitý krok je, vybudovat si takové postavení, abychom mohli něco ovlivnit, to znamená třeba vzít si správné výbory v Parlamentu. (...) Třeba myslím si, že z výboru pro informatiku lze začít dělat aktivity, když tam budou schopní lidé.

(Profant, rozhovor č. 1, 2017)

Závěr

Cílem mé práce bylo zjistit přínos expertní kapacity při prosazování transparentnosti na půdě Poslanecké sněmovny. Pro naplnění tohoto cíle jsem si stanovila hlavní výzkumné otázky. Zajímalo mě, **jaká je expertní kapacita České pirátské strany a jakým způsobem jim pomáhá při prosazování transparentnosti veřejného sektoru.**

Naplnit tento cíl a odpovědět na výzkumné otázky mi pomohlo studium rozličných dokumentů, médií, Pirátských listů, oficiálních webových stránek České pirátské strany, jejich volebního programu, stanov strany a jejich internetového fóra. Získané poznatky jsem doplnila o zúčastněná pozorování, zkušenosti ze stáže a výběrového řízení na odbornou pozici do poslaneckého klubu Pirátů. Všechny tyto informace jsem doplnila o rozhovory s členem strany, poslancem, garantem a expertem v oblasti transparentnosti a IT Ondřejem Profantem. Své poznatky z pozorování, rozhovory a přečtené dokumenty

jsem následně použila během PAC analýzy jako podkladový materiál. **Po vyhodnocení těchto informací a po provedení PAC analýzy, expertní kapacitu strany považují za silnou a troufám si tvrdit, že může pomoci straně zlepšit transparentnost veřejného sektoru během svého působení v Poslanecké sněmovně.** V následujících odstavcích svá tvrzení objasním.

Při provádění PAC analýzy jsem vycházela ze sedmi faktorů (Kultura a struktura organizace, inovativní myšlení, podpora vlastních výstupů, jejich kvalita, kvality pracovníků, kombinace různých stylů analýz a způsob sběru dat). Z nich čtyři faktory byly silné, jeden faktor obsahoval pouze negativní znaky a ve dvou faktorech se daly najít jak pozitivní, tak i negativní znaky, silné faktory tedy převažovaly.

Ráda bych zdůraznila kvality pracovníků, jejich spolupráci bez ohledu na hierarchii, inovativní a originální myšlení, pracovní nasazení, chuť se vzdělávat a způsoby sběru dat. Za sporné bych označila jak provádění a kvalitu analýz, tak i následné výstupy.

Poslanecký klub České pirátské strany se skládá z vysoce vzdělaných (primárně v technických oborech) odborníků, kteří před nástupem do současné funkce sbírali zkušenosti, jak v soukromém, tak ve veřejném, ale i v neziskovém sektoru. Piráti dále kladou důraz na to, aby se jejich členové vzdělávali i nadále, často pořádají i vlastní školení, jako je Pirátská putovní univerzita. Díky tomu Piráti jsou schopní své analýzy a výstupy připravovat sami. Nicméně pokud si s něčím nevědí rady, využívají pomoc externích odborníků. Uznávají například, že v oblasti legislativy je pro ně vhodnější objednat si posudky právníků. Velkým přínosem je pro ně pomoc hodnotově spřízněných dobrovolníků, kterým důvěřují a svěřují odbornou práci. Díky své zkušenosti ze stáže, toto tvrzení můžu potvrdit.

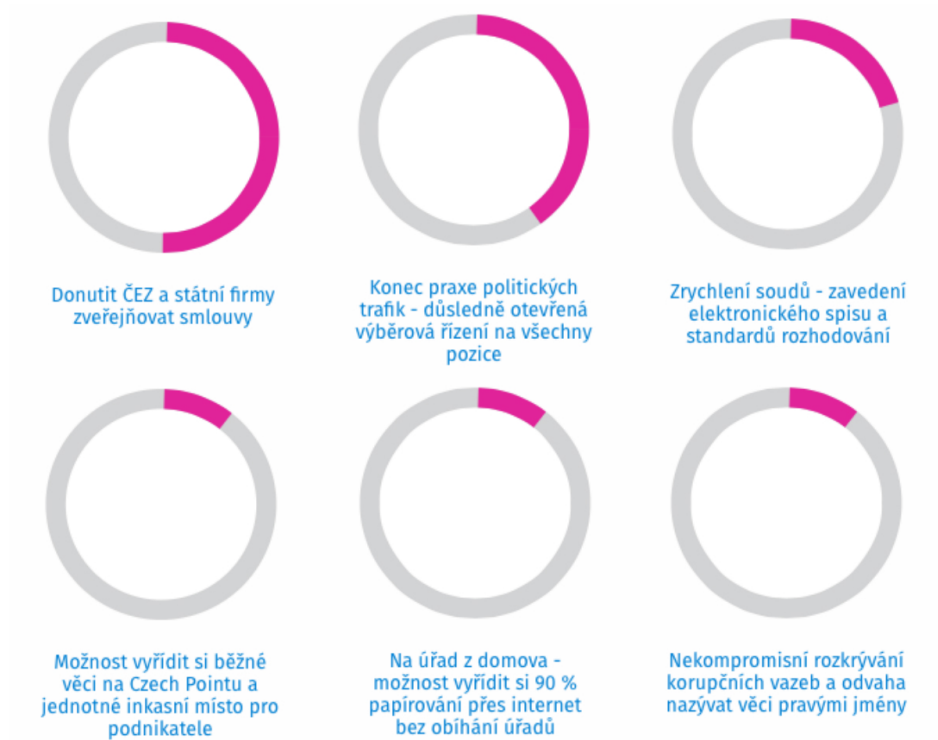
Důležitým získaným poznatkem bylo zjištění neexistence odborného zázemí v ústředí strany. Odborné zázemí na půdě Poslanecké sněmovny se začátkem roku 2018, během psaní dané práce, ještě připravovalo, probíhala výběrová řízení. Jednoho z nich jsem se zúčastnila osobně, abych mohla zevnitř prozkoumat, co je pro Piráty důležité při výběru odborných pracovníků. Dle vlastních zkušeností a získaných poznatků, doplněných o rozhovory s Profantem, jsem zjistila, že ve výběrovém řízení požadují, jak prokazatelnou odbornost, tak i jisté charakterové vlastnosti, jako je odolnost, důvěryhodnost a loajalita straně.

Otázkou je, zda mají piráti, dle dříve vymezených teoretických přístupů, spíše politickou kapacitu, či analytickou kapacitu. Rozdíl mezi Policy capacity a Policy analytical capacity jsem vysvětlila již ve své teoretické části. Policy capacity se nachází spíše na úrovni celého systému, zahrnuje administrativní a organizační kapacitu vlády k implementaci veřejných politik. V případě Policy analytical capacity se spíše jedná o podmnožinu, individuální úroveň, konkrétně o schopnost jednotlivců vytvářet vhodné a potřebné analýzy. Pracovníci nemusí být součástí veřejné správy, ale mohou pocházet i z jiných organizací, jako jsou politické strany, nevládní organizace, lobbistické skupiny aj.

Ve svém výzkumu jsem se spíše zaměřila na PAC, jelikož jsem se pohybovala na individuální úrovni, zkoumala jsem odborné a analytické předpoklady členů politické strany. Nicméně soudě dle PAC analýzy, slabou stránkou Pirátů byla právě kvalita analýz a následné výstupy, nedá se říct, že by se jednalo o policy analysis jako takovou. Avšak mají disponují takovými expertními předpoklady jako jsou například odbornost pracovníků, či kvalitní metody sběru dat (jako pozitivní hodnotím i absolvování školení o evidence based policy). Je obecně uznáváno, že politická kapacita je rozhodujícím faktorem toho, do jaké míry jsou političtí aktéři schopni řešit veřejné problémy. Vysoká kapacita je spojena s vynikajícími výstupy a výsledky politiky, zatímco deficity kapacity jsou považovány za hlavní příčinu selhání politiky a neoptimální výsledky (kanadská vláda, 1996, Fukuyama, 2013 in Wu, Ramesh a Howlett 2015). **Dá se říct, že Piráti mají vysokou politickou kapacitu a předpoklady k analytické kapacitě v případě, že se více zaměří na provádění kvalitních analýz.**

Pokud nebudu brát v potaz vnější vlivy, tak si dovolím predikovat, že po sestavení odborného zázemí Piráti díky své expertní kapacitě dokážou prosadit některé ze svých programových záměrů a přiblížit se k absolutní transparentnosti veřejného sektoru. To mimo jiné, lze sledovat i na oficiálních webových stránkách České pirátské strany, kde Piráti zveřejňují, jak se jim daří naplňovat vytyčené cíle na půdě Poslanecké sněmovny. Po pěti měsících fungování poslaneckého klubu, některé sliby z oblasti transparentnosti se jim již daří naplňovat, jak je vidět na následujícím obrázku.

Obrázek 4: Plnění programu

Zdroj: <https://www.pirati.cz/snemovna/>, úprava autorky

Je otázkou, zda se Pirátům povede sestavit kvalitní odborné zázemí a jak bude následně fungovat. Daná práce se dá proto považovat za začátek výzkumu České pirátské strany, ve kterém se dá pokračovat v navazující diplomové práci, ale i v jiných výzkumech. Například se po dvou až tří letech dá ohodnotit přesnost daného výzkumu – to, jak se vyvíjelo expertní zázemí na půdě Poslanecké sněmovny a co se povedlo či nepovedlo Pirátské straně prosadit v oblasti transparentnosti.

Summary

The aim of the thesis was to find out the contribution of professional capacity in promoting transparency in the Chamber of Deputies. To meet this goal, I set out the main research questions – **what is the policy analytical capacity (PAC) of the Czech Pirate Party and how do the PAC help the Czech Pirate Party to promote transparency in the public sector?**

To study various documents, media, Pirate Sheets, the official website of the Czech Pirate Party, their election program, the statutes of the party and its internet forum supplemented by the participant observation and the interviews with Ondřej Profant, which is a member of the party, the deputy, transparency and IT expert. I used my findings for the PAC analysis.

For the implementation the PAC analysis, I used seven factors (culture and structure of the organization, innovative thinking, supporting own outputs, their quality, the quality of the staff, the combination of different analysis styles and the way of data collection). Four of these factors were strong, one factor only included weaknesses, and only two factors, were both strong and weak. I would like to emphasize the quality of workers, their cooperation, regardless of hierarchy, innovative and original thinking, work deployment, the desire to learn, and ways of collecting data. Both performance and the quality of the analysis, as well as the subsequent outputs, should be mentioned.

The result is that the PAC is strong and it may help the party improve transparency in the public sector during its work in the Chamber of Deputies.

Seznam grafických prvků

Obrázek 1: Důležitost okruhů volebního programu	3
Obrázek 2: Dubnový kalendář Ivana Bartoše	30
Obrázek 3: Dubnový kalendář Mikuláše Ferjenčíka	31
Obrázek 4: Plnění programu	42
Tabulka 1: Výzkumné otázky, cíle a metody	7
Tabulka 2: PAC analýza Pirátů	25
Tabulka 3: Přehled poslanců	33

Použitá literatura

BENEŠ, Edvard, OLIVOVÁ, Věra, ed. *Funkce politických stran*. 2. vyd. Praha: Společnost Edvarda Beneše, 2013. Knižnice Společnosti Edvarda Beneše. ISBN 978-80-86107-48-6.

BOČEK, Jan: *Pirátské strany – součást jedné, nebo více stranický rodin?*, Brno 2009, diplomová práce.

COLEBATCH, H. K. *Úvod do policy*. Brno: Barrister & Principal, 2005. Studium (Barrister & Principal). ISBN 80-86598-79-9.

COLEBATCH, Hal K., Robert. HOPPE a Mirko. NOORDEGRAAF. *Working for policy*. Amsterdam: Amsterdam University Press, 2010. ISBN 9789089642530.

FERJENČÍK, Mikuláš. *Politické názory a postoje členů České pirátské strany*. Praha, 2017. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze, Fakulta humanitních studií. Vedoucí práce PhDr. Ivan Rynda.

FIALA, Petr a Maxmilián STRMISKA. *Teorie politických stran*. Praha: Barrister & Principal, 1998. Vědecké studie (Barrister & Principal). ISBN 80-85947-31-5.

HOWLETT, Michael a M. RAMESH. *Studying public policy: policy cycles and policy subsystems*. 2nd ed. Oxford: Oxford University Press, 2009. ISBN 0-19-541794-1.

HOWLETT, Michael. Policy analytical capacity and evidence-based policy-making: Lessons from Canada. *Canadian Public Administration*. 2009, vol. 52, no. 2, s. 153-175.

HOWLETT, Michael, OLIPHANT, Samuel. Environmental Research Organizations and Climate Change Policy Analytical Capacity: An Assessment of the Canadian Case. *Canadian Political Science Review*. 2010, vol. 4, no 2-3, s. 18-35.

HOWLETT, Michael. Policy analytical capacity: The supply and demand for policy analysis in government, *Policy and Society*, 2015, Dostupné z: <http://dx.doi.org/10.1016/j.polsoc.2015.09.002>.

HOWLETT, Michael, M RAMESH, Xun WU. Policy capacity: A conceptual framework for understanding policy competences and capabilities. *Policy and Society*. 2015. Vol. 34, p. 165 – 171. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/284137897_Policy_capacity_A_conceptual_framework_for_understanding_policy_competences_and_capabilities.

JANDA, Kenneth a Robert HARMEL. CHANGES IN PARTY IDENTITY: Evidence from Party Manifestos. *Party Politics*. London, 1995, 1(2), 71-196.

KATZ, Richard S. a Peter MAIR. Changing Models of Party Organization and Party Democracy: The Emergence of the Cartel Party. *Party Politics*. 1995, 1(5), 5-28. DOI: 10.1177/1354068895001001001.

KŘIVÁNKOVÁ, Eva. *Pirátské strany v Evropě*. 2014. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií. Vedoucí práce Petr Kaniok.

NEKOLA, Martin, Hana GEISLER a Magdalena MOURALOVÁ, ed. *Současné metodologické otázky veřejné politiky*. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1865-4.

NOVOTNÝ, Vilém. Co je policy work"? Pracovní činnost v oblasti veřejných politik v teorii a praxi. *Politologická Revue* [online]. 2013, 19(2), 136-158 [cit. 2017-10-22]. ISSN 12110353.

NOVOTNÝ, V. (2015). Dva hlavní přístupy ke studiu policy work v komparativní perspektivě. *Acta Politologica*. Vol. 7, no. 1, s. 49-66. ISSN 1803-8220.

NOVOTNÝ, Vilém – BUCHTÍKOVÁ, Lucie (2015). Ke studiu poradenských systémů v oblasti veřejných politik politických stran: Východiska výzkumu na příkladu ČSSD a ODS. *Acta Politologica* 7, 2, 101-118. ISSN 1803-8220.

ONDRÁČKA, David. Nedostatky vnitrostranické demokracie. *Transparentní procesy v politickém rozhodování: sborník textů k problému korupce politických představitelů*. Praha, Česká republika: Transparency International, 2006., s. 19-53. ISBN 80-903032-7-7.

POTUČEK, Martin. *Veřejná politika*. Upr., dopl. a aktualiz. vyd. v českém jazyce. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2005. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 80-86429-50-4.

ŘÍCHOVÁ, Blanka. *Přehled moderních politologických teorií*. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-461-3.

SARTORI, Giovanni. *Strany a stranické systémy: schéma pro analýzu*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2005. Klasikové společenských věd. ISBN 80-7325-062-4.

STRMISKA, Maxmilián. *Politické strany moderní Evropy: analýza stranicko-politických systémů*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-038-0.

Transparentní procesy v politickém rozhodování: sborník textů k problému korupce politických představitelů. Praha: Transparency International - Česká republika, 2006. ISBN 80-903032-7-7.

VESELÝ, Arnošt a Martin NEKOLA, ed. *Analýza a tvorba veřejných politik: přístupy, metody a praxe*. Praha: SLON, 2007. Studijní texty, 40. ISBN 978-80-86429-75-5.

YIN, Robert K. *Case study research: design and methods*. 4th ed. Los Angeles, Calif.: Sage Publications, c2009. ISBN isbnisbn978-1-4129-6099-1.

Použité elektronické zdroje

About the PPI [online]. Dostupné z: <http://pp-international.net/about-ppi/>

BRODNÍČKOVÁ, Karolina. Piráti nechají veřejnost hlasovat o nových zákonech. *Právo* [online]. 6. 2. 2018 [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/462542-pirati-nechaji-verejnost-hlasovat-o-novych-zakonech.html>

ČSÚ, Letáček - Informační technologie v domácnostech

CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Tisková zpráva, *Důvěra ústavním institucím v květnu 2017*

DRAGOUN, Radek. K pirátům se po volbách hrnou stovky nových členů, táhne TOP 09 i komunisté. Lidovců naopak ubývá. *Aktuálně.cz* [online]. 16. 11. 2017 [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/k-piratum-se-po-volbach-hrnou-stovky-novych-clenu/r~7b2dfc28ca1f11e7af7dac1f6b220ee8/?redirected=1522592270>

Fórum Pirátské strany [online]. Dostupné z: <https://forum.pirati.cz>.

Mapa faktur [online]. Dostupné také z: <http://www.pirati10.cz/mapa-faktur/>.

Oficiální webové stránky České pirátské strany [online]. Dostupné z: <https://www.pirati.cz>.

Piráti ve sněmovně [online]. Dostupné také z: <https://www.pirati.cz/snemovna/>.

PIRÁTI. Otevřeme parlament lidem projektem “Občanská sněmovna”. *PirátskéListy.cz* [online]. 12. 02. 2018 [cit. 2018-05-01]. Dostupné z: <https://www.piratskelisty.cz/clanek-1796-otevreme-parlament-lidem-projektem-obcanska-snemovna>.

Piráti žalují pražské firmy, nechtěly jim prý dát informace o odměnách. *Novinky.cz* [online]. 3. listopadu 2015 [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/385266-pirati-zaluji-prazske-firmy-nechtely-jim-pry-dat-informace-o-odmenach.html>

PROFANT, Ondřej. *Panelová diskuze think-tanku IDEA k využití mikro dat* [online]. 30. 04. 2018 [cit. 2018-05-01]. Dostupné z: <https://www.profant.eu/2018/panel-mikro-data.html>.

Příběh zákona o registru smluv. *Rekonstrukce státu* [online]. 28. 9. 2017 [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: <http://www.rekonstrukcestatu.cz/cs/archiv-novinek/11779-pribeh-zakona-o-registru-smluv>

Registr smluv [online]. Dostupné z: <https://smlouvy.gov.cz>

Stanovy České pirátské strany [online]. Dostupné z: <https://www.pirati.cz/o-nas/stanovy.html>

Transparentní organizace [online]. Dostupné z:

<https://www.pirati.cz/program/dlouhodoby/transparentni-organizace/>

Tisková zpráva: *Piráti ke svozu odpadních vod v Plzni: Neřízená dotace nejdražšímu dodavateli pokrývá trh a likviduje lokální podnikatele.* [online] 30. 01. 2017, Plzeň.

Dostupné z: [https://wiki.pirati.cz/tiskove-](https://wiki.pirati.cz/tiskove-zpravy/pirati-ke-svozu-odpadnich-vod-v-plzni-nerizena-dotace-nejdrazsimu-dodavate-li-pokrivuje-trh-a-likviduje-lokalni-podnikatele)

[zpravy/pirati-ke-svozu-odpadnich-vod-v-plzni-nerizena-dotace-nejdrazsimu-dodavate-li-pokrivuje-trh-a-likviduje-lokalni-podnikatele.](https://wiki.pirati.cz/tiskove-zpravy/pirati-ke-svozu-odpadnich-vod-v-plzni-nerizena-dotace-nejdrazsimu-dodavate-li-pokrivuje-trh-a-likviduje-lokalni-podnikatele)

Tisková zpráva: *Piráti si volí celostátního lídra pro letošní volby do poslanecké sněmovny* [online]. 12. 02. 2018, Praha. Dostupné z:

[https://www.piratskelisty.cz/clanek-1796-otevreme-parlament-lidem-projektem-obcanska-snemovna.](https://www.piratskelisty.cz/clanek-1796-otevreme-parlament-lidem-projektem-obcanska-snemovna)

Volební program pro volby do Poslanecké sněmovny 2017[online]. Dostupné také z:

[https://www.pirati.cz/program/psp2017.html.](https://www.pirati.cz/program/psp2017.html)

Rozhovory a výzkumný deník

Interview s Ondřejem PROFANTEM, poslancem České pirátské strany.

Praha 19. 7. 2017

Interview s Ondřejem PROFANTEM, poslancem České pirátské strany.

Praha 12. 1. 2018

YAKLYUSHYNA, Oleksandra. *Výzkumný deník*, 2018.

Institut sociologických studií Projekt bakalářské práce

Jméno studenta/studentky: Oleksandra Yaklyushyna

Název práce v češtině: Česká pirátská strana a její snaha o prosazení transparentnosti ve veřejném sektoru

Název v anglickém jazyce: The Czech Pirate Party and its efforts to promote transparency in the public sector

Akademický rok vypsání: 2017

Jazyk práce: Čj

Typ práce: Bakalářská

Ústav: Katedra veřejné a sociální politiky

Vedoucí: PhDr. Vilém Novotný, Ph.D.

Obor práce: Politologie a veřejná politika

Projekt bakalářské práce

A. Vymezení výzkumného problému

Tato práce se bude zabývat aktivitami České pirátské strany v procesu tvorby veřejných politik se zaměřením na snahu Pirátů o prosazení absolutní transparentnosti ve veřejném sektoru.

Volba tématu má několik dílčích důvodů. Jedná se zejména o aktuálnost daného problému. V dnešní době se rychle mění politické trendy, lidé hledají alternativy. Zároveň roste nová generace voličů, která může vyžadovat „čerstvé“ strany v politice či nová témata. V dnešní době prudkého technologického pokroku a digitalizace vyvstávají nové otázky, tykající se například svobody internetu či e-Governmentu, které prosazují právě Piráti. Zároveň ve veřejném a mediálním prostoru se vynořují podezřelé politické kauzy, které mohou občany znepokojovat.

Česká pirátská strana se dlouhodobě snaží o prosazování svých zájmů pomocí upozorňování občanů na důležitost průhlednosti veřejné správy, prošetřování politických kauz a veřejných zakázek, zveřejňování svých příjmů a navrhování nových zákonů. Přesto tyto aktivity nejsou příliš úspěšné.

Úmyslem je podrobně popsat proces prosazování vytyčených cílů a pochopit co brání straně v úspěšném plnění vlastních záměrů. Z důvodu mládí a nepřílišné popularity není tato strana dostatečně prozkoumána. Dalším z dílčích cílů je vyplnění této mezery.

Výzkum aktivit Pirátů v oblasti transparentnosti veřejného sektoru je důležitý a přínosný právě z důvodu jeho aktuálnosti a palčivosti, a i z důvodu nepřílišného dosavadního probádání.

B. Výzkumné otázky

Hlavní výzkumnou otázkou je, „*Jakým způsobem Česká pirátská strana prosazuje transparentnost ve veřejném sektoru?*“. Podotázky dále jsou:

- Jaký mají aktivity dané strany vliv na tzv. zprůhledňování veřejného sektoru?
- Jaká je role České pirátské strany v procesu tvorby veřejných politik na městské úrovni na území hl. m. Prahy?
- Jaký má podle Pirátů vliv interakce s ostatními aktéry na úspěšnost prosazování vytyčených cílů?
- V čem se liší veřejně politické aktivity této strany oproti ostatním?
- Co se v oblasti transparentnosti veřejného sektoru již podařilo Pirátům prosadit?

C. Cíle práce

Hlavním cílem práce je popis aktivit České pirátské strany v oblasti prosazování transparentnosti veřejného sektoru.

Další dílčí cíle:

- pochopit, jaká je role České pirátské strany v procesu tvorby veřejných politik,
- porozumět tomu, jaký má podle Pirátů vliv interakce s ostatními aktéry na úspěšnost prosazování vytyčených cílů,
- zjistit, v čem se liší veřejně politické aktivity této strany oproti ostatním,
- popsat, co se v oblasti transparentnosti veřejného sektoru již podařilo Pirátům prosadit.

Vedlejšími, spíše osobními podcíli jsou nová poznání v této oblasti a případné upozornění na veřejnou prospěšnost aktivit Pirátů.

D. Základní teoretická východiska

Východiska se dají rozdělit na dvě části – teoretická uskupení a věcnou problematiku. Co se týká teorie, tak práce bude vycházet převážně z publikací o veřejné politice a organizaci politických stran a věcná problematika se bude zabývat fenoménem pirátských stran.

V oblasti veřejné politiky se jedná zejména o práce, takových odborníků jako M. Howlett a spol., kteří se ve svém díle *Studying public policy: policy cycles and policy subsystems* podrobně popisují fáze procesu tvorby veřejných politik. Teorie, podstatné, pro tuto bakalářskou práci jsou popsány v knize *Úvod do policy*, kterou napsal H.K. Colebatch, jedná se zejména o kapitoly o politice jako implementaci cílů.

Důležitou součástí teoretických východisek jsou i díla, věnující se organizaci politických stran. Danému tématu se věnují například R. Katz a P. Mair (1995) a R. Harmel a K. Janda (1995).

Věcná problematika se bude zabývat fenoménem Pirátů, kterému se věnovali například M. Fredrik a T. Olsson ve své knize *From pirates to politicians: The story of the Swedish file sharers who became a political party*. Ona práce bude čerpat i z již provedených výzkumů jiných politických stran.

E. Předběžný výzkumný plán

Jelikož práce si klade za cíl do hloubky prozkoumat již dříve vytyčený problém, bude vedena jako kvalitativní výzkum. Jako výzkumný design bude použita případová studie, protože cílem je prozkoumat případ snahy Pirátů o prosazení transparentnosti právě v danou chvíli a převážně na území hl. m. Prahy. Podle typologie případových studií dle R. K. Yin se jedná o explanatorní studii. Onen výzkum bude koncipovat snahu o prosazení průhlednější veřejné politiky jako policy a aktivity v rámci této snahy jako aktivity v rámci procesu tvorby veřejných politik. V rámci těchto konceptů budou zkoumány forma daných aktivit, nástroje a to jak je strana používá pro dosažení svých cílů.

Základem výzkumu bude práce s odbornou literaturou, politickými dokumenty (například záznamy z jednání zastupitelstva hl. m. Prahy), mediálními zdroji (jak s klasickými tištěnými médii, tak například i s Pirátskými listy) a publikacemi České pirátské strany (například Stanovy České pirátské strany, jejich volební program nebo blog), kde členové popisují své dosavadní úspěchy a pokroky v oblastech tvorby veřejné politiky.

Druhou část budou tvořit hloubkové rozhovory s Piráty a dalšími relevantními aktéry (zastupiteli hl. m. Prahy, členy projektu Rekonstrukce státu) případná pozorování ze schůzí.

Výhodou použití sekundárních dat je možnost longitudinální analýzy, kdy je možné pozorovat například vývoj aktivit České pirátské strany a také velikost výběru, která může být obsáhlejší a dostupnější než primární data. Nevýhodou primárních dat může být případná neobjektivnost či jednostrannost. Tomuto lze předejít například právě získáním více názorů od dalších aktérů a důkladným prozkoumáním veřejně politických dokumentů.

Co se týká metody sběru dat a následné analýzy, tak primárním cílem je zvolit správné dokumenty a záznamy v médiích a přínosné respondenty. Po získání dat bude následovat kritické zhodnocení textů a rozhovorů, z hlediska využitelnosti pro daný výzkum, poté bude provedená tematická analýza. Analýza bude probíhat pomocí opakovaného a detailního čtení dat. Výzkum se dále bude skládat z několika částí - stanovení základního tématu, které má vztah k výzkumné otázce, opakovaně se vyskytuje napříč daty a má silnou výpovědní hodnotu. Vytvoří se otevřené kódy, provede se identifikace, revize a pojmenování témat, která se následně interpretují a poté se zpracuje výzkumná zpráva.

F. Seznam odborné literatury a zdrojů empirických dat

- 1 COLEBATCH, H. K. *Úvod do policy*. Brno: Barrister & Principal, 2005. Studium (Barrister & Principal). ISBN 80-86598-79-9.
- 2 CHARVÁT, Jan. *Pravice nebo levice? Analýza ideologie pirátských stran*. Central European Journal of Politics. 2015, **1**, pp. 29–39.
- 3 HOWLETT, Michael a M. RAMESH. *Studying public policy: policy cycles and policy subsystems*. 2nd ed. Oxford: Oxford University Press, 2009. ISBN 0-19-541794-1.
- 4 JANDA, Kenneth a Robert HARMEL. *CHANGES IN PARTY IDENTITY: Evidence from Party Manifestos*. *Party Politics*. London, 1995, **1**(2), 71-196.
- 5 KATZ, Richard S. a Peter MAIR. *Changing Models of Party Organization and Party Democracy: The Emergence of the Cartel Party*. *Party Politics*. 1995, **1**(5), 5-28. DOI: 10.1177/1354068895001001001.
- 6 MIEGEL Fredrik a Tobias OLSSON. *From pirates to politicians: The story of the*

- Swedish file sharers who became a political party*. In Democracy, journalism and technology: New developments in an enlarged Europe: the intellectual work of ECREA'S. European media and communication doctoral summer school. Tartu: Tartu University Press. 2008, pp. 203-215.
- 7 NOVOTNÝ, Lukáš (2014). *Liquid democracy a Pirátská strana v Německu*. Acta Politologica 6, 2, 154-165. ISSN 1803- 8220.
- 8 POTŮČEK, Martin. Veřejná politika. V Praze: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-591-6.
- 9 SPÁČ, Peter. *České strany a jejich kandidáti: případ voleb do Poslanecké sněmovny v roce 2010*. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, Mezinárodní politologický ústav, 2013. ISBN 978-80-210-6213-9.
- 10 STRMISKA, Maxmilián. *Politické strany moderní Evropy: analýza stranicko-politických systémů*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-038-0.
- 11 SUTKO, Daniel. Pirate Politics: The New Information Policy Contests, by Burkart, Patrick. *Communication Review*. 17, 4, 341-344, Oct. 2014. ISSN: 10714421.
- 12 TODD, Darren. *Pirate nation: how digital piracy is transforming business, society and culture*. Philadelphia: Kogan Page, 2011. ISBN 0749463791.
- 13 FEDOROVA, Anna a Kristina Potupčík. *Vlast' nad Seťju: Kak gosudarstvo dejstvujet v Internetu*. Algoritm, 2014. ISBN 978-5-4438-0890-1.
- 14 H. Jména a podpisy studenta a vedoucího práce**

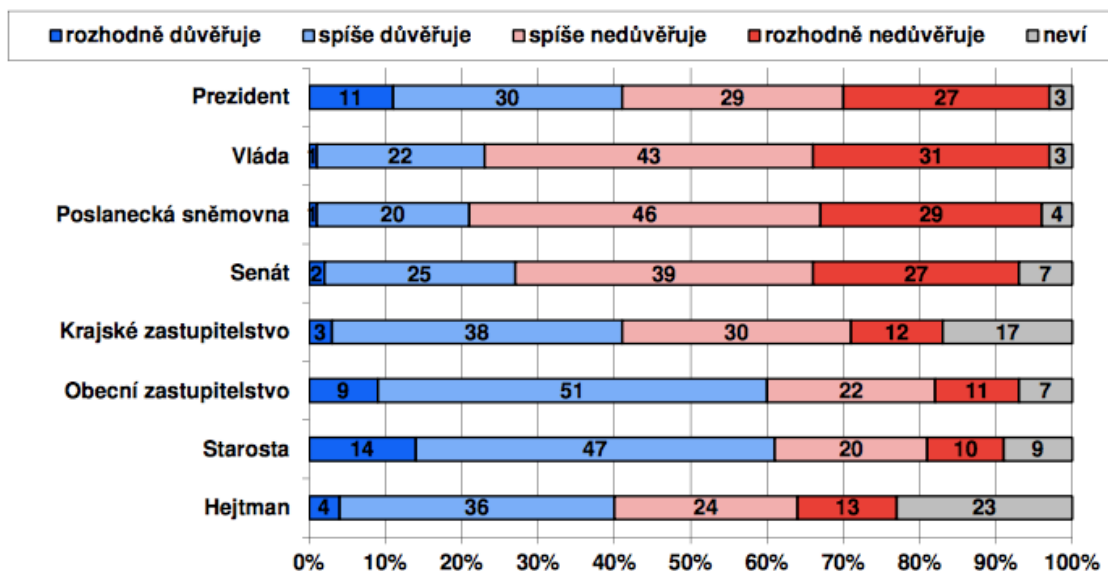
Seznam příloh

- Příloha č. 1: Důvěra/nedůvěra obyvatel ústavním institucím (graf)
- Příloha č. 2: Domácnosti vybavené vybranými informačními technologiemi (graf)
- Příloha č. 3: Domácnosti s počítačem (graf)
- Příloha č. 4: Diskuze o právních předpisech (obrázek)
- Příloha č. 5: Informovaný souhlas č. 1
- Příloha č. 6: Informovaný souhlas č. 2
- Příloha č. 7: Seznam otázek prvního pilotního rozhovoru
- Příloha č. 8: Seznam otázek rozhovoru o expertní kapacitě

Přílohy

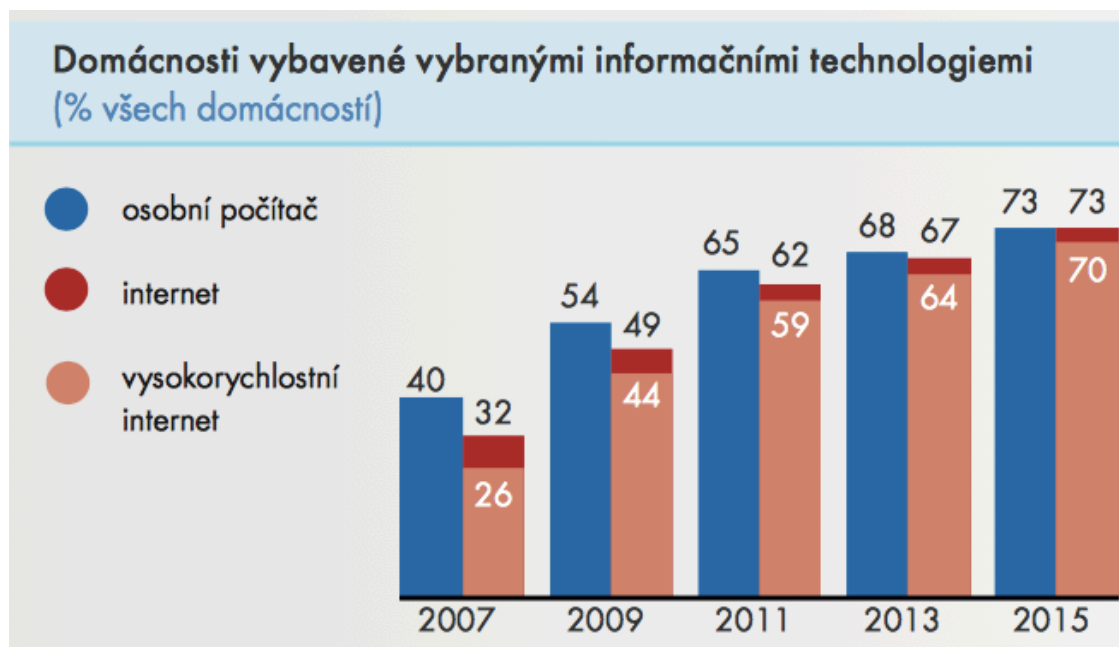
Příloha č. 1: Důvěra/nedůvěra obyvatel ústavním institucím (graf)

Graf 1: Důvěra/nedůvěra obyvatel ústavním institucím (%)

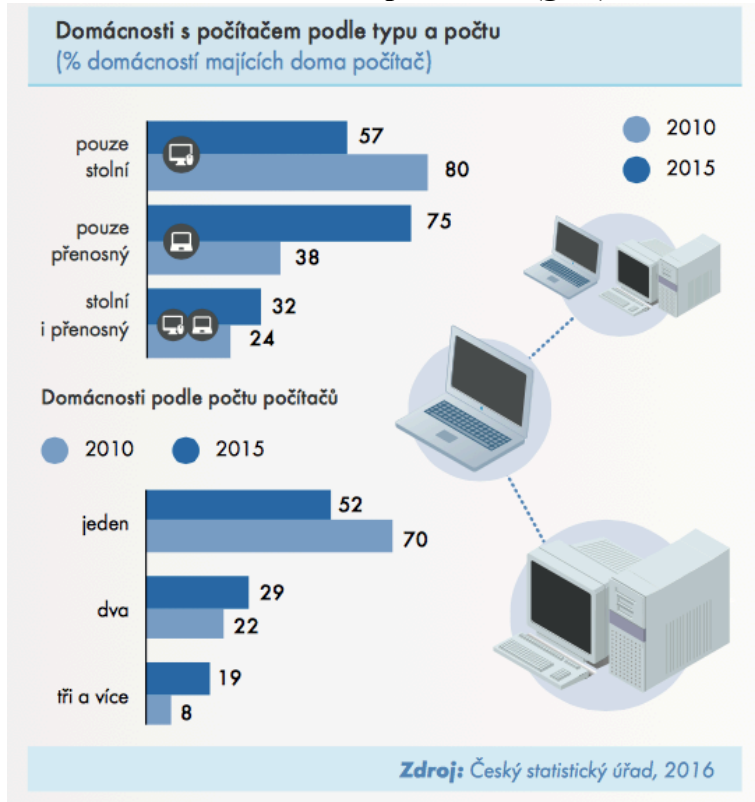

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 8. – 18. 5. 2017, 1019 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Příloha č. 2: Domácnosti vybavené vybranými informačními technologiemi (graf)

Příloha č. 3: Domácnosti s počítačem (graf)

Příloha č. 4: Diskuze o právních předpisech (obrázek)

Nominační zákon - návrh Pirátů

od **Tomas.Martínek** » 08 bře 2018, 11:59

V souvislosti s jednou z našich 20 priorit, která je nazvaná „[Konec praxe politických trafik – důsledně otevřená výběrová řízení na všechny pozice](#)“ připravujeme podání návrhu zákona „o výběru osob do řídicích a kontrolních orgánů právnických osob s majetkovou účastí státu a vlastnické politice státu (nominační zákon)“. Návrh vychází z již dříve podaných návrhů [skupinou poslanců](#) i [vládního návrhu](#). Naši předkládanou verzi návrhu zákona bychom chtěli podat jako návrh skupiny poslanců. Návrh konzultujeme se zástupci iniciativy [Rekonstrukce Státu](#), i proto předpokládáme, že se pod návrh zákona poté bude moci připojit minimálně 56 poslanců z pěti politických stran, kteří se svým podpisem zavázali podporovat protikorupční opatření Rekonstrukce státu. Stejně tak se budou moci připojit i poslanci, kteří byli podepsáni pod dříve předkládanými návrhy. Návrh zákona bere v úvahu doporučení OECD i jiných odborníků.

Cílem návrhu Nominačního zákona je zprůhlednit a standardizovat proces výběru osob do správních a kontrolních orgánů společností s majetkovou účastí státu. Zákon by tak měl pomoci, aby se do daných orgánů dostávali především skuteční odborníci. Úprava zákonem umožní kontinuitu této praxe i přes změny vlád. Návrh zákona zřizuje pětičlenný Výbor pro personální nominace, do kterého nominují členové vlády. Na každého člena jsou kladeny předpoklady odborné i požadavky nezávislosti. Členové Výboru jsou vládou jmenováni na funkční období, které končí 90 dní poté, co nová vláda získá důvěru poslanecké sněmovny. Zákon dále přesně stanovuje, v jakých případech musí dané ministerstvo provádět výběrové řízení, na které také klade základní požadavky. Vybrané kandidáty ministerstvo až na výjimečné případy musí předkládat Výboru, který dává souhlasné stanovisko, nebo může vybrané kandidáty odmítnout. Nově je počítáno s tím, že stanovisko Výboru je závazné. Dále návrh zákona řeší také vlastnickou politiku státu.

[Zde je možné zobrazit aktuální verzi návrhu zákona.](#)

[Zde je možné zobrazit důvodovou zprávu k tomuto zákonu.](#)

Návrh zákona se budeme snažit představit na [Radě vlády pro koordinaci boje s korupcí](#). V tuto chvíli rádi přivítáme připomínky veřejnosti, které můžete zasílat na martinekt@psp.cz.

Tito uživatelé poděkovali autorovi **Tomas.Martínek** za příspěvky (celkem 3):
Frantisek.Navrkal, Ondrej.Profant, Honza.Hora

[Ing. Tomáš Martínek](#), poslanec za Liberecký kraj, místopředseda volebního výboru a člen kontrolního výboru PSP ČR

Příloha č. 4: Informovaný souhlas č. 1

FAKULTA
SOCIÁLNÍCH VĚD
Univerzita Karlova

Informovaný souhlas s poskytnutím více rozhovorů

Tento rozhovor a další rozhovory slouží studentce Univerzity Karlovy (obor Politologie a veřejná politika) jako výzkumné podklady pro napsání bakalářské práce na téma *Česká pirátská strana a její snaha o prosazení transparentnosti ve veřejném sektoru*.

Získané osobní údaje respondenta nebudou nikde zveřejněné, informace týkající se tématu slouží pouze jako podklady pro zpracování výzkumu v rámci bakalářské práce.

Svým podpisem souhlasím s poskytnutím rozhovorů, s jejich nahráváním a pozdějším zpracováním.

V

Dne

.....

Podpis respondenta

.....

Podpis tazatele

Příloha č. 5: Informovaný souhlas č. 2

FAKULTA
SOCIÁLNÍCH VĚD
Univerzita Karlova

Informovaný souhlas s poskytnutím rozhovoru a dalších informací pro bakalářskou práci: Česká pirátská strana a její snaha o prosazení transparentnosti ve veřejném sektoru.

Držitelka souhlasu:

Oleksandra Yaklyushyna

Zeyerova alej 1080/3, Praha 6 - Břevnov

777 993 042

aleksandrayaklyushyna@gmail.com

Předmět a provedení:

Výzkum je prováděn v rámci zpracování bakalářské práce na katedře veřejné a sociální politiky Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Cílem je zjistit, jak Česká pirátská strana prosazuje transparentnost ve veřejném sektoru a zda pro tyto účely využívá své expertní kapacity.

Výzkum bude veden formou rozhovoru. Průběh rozhovoru bude nahráván a ze zvukového záznamu bude následně pořízen doslovný přepis, který bude dále analyzován a interpretován. Zvukový záznam bude sloužit pro potřebu doslovného přepisu a následné využití na vědecké účely. Zvukový záznam a doslovný přepis bude Oleksandra Yaklyushyna uchovávat u sebe a v případě souhlasu je může poskytnout třetím osobám. Doslovné citace mohou být použity v závěrečné bakalářské práci.

Prohlášení (vybrané zaškrtněte):

Rozumím výše uvedenému textu a souhlasím s jeho obsahem. ANO NE

Rozumím tomu, že nemusím odpovídat na obtížné nebo nepříjemné otázky. ANO NE

Rozumím tomu, že mohu úplně zrušit moji účast na výzkumu. ANO NE

Souhlasím s poskytnutím rozhovoru a dalších souvisejících informací. ANO NE

Souhlasím s nahráváním rozhovoru a pozdějším zpracováním nahrávky. ANO NE

Souhlasím s poskytnutím nahrávky třetím osobám pro následné vědecké účely. ANO NE

Souhlasím s uveřejněním mého jména a příjmení při citaci části rozhovoru. ANO NE

Jméno a příjmení:

Datum a podpis:

Příloha č. 6: Seznam otázek prvního pilotního rozhovoru

ÚVOD DO TRANSPARENTNÍ VEŘEJNÉ POLITIKY

Transparentnost označuje v politice požadavek na průhledné a veřejně přístupné jednání ze strany státu. Je Česká republika transparentní? Proč ano/ne?

Na Vašem webu vysvětlujete, co znamená Transparentní organizace. Jedná se konkrétně o organizace, které zveřejňují všechny informace z vlastní činnosti na Internetu (včetně účetnictví s doklady, obchodních smluv, majetkové struktury, rozhodnutí orgánů, zápisů z jednání), které nejsou vyloučeny podle zákona o svobodném přístupu k informacím, hospodaří výlučně přes transparentní bankovní účet, který zveřejňuje banka okamžitě na Internetu, provádí výběrová řízení veřejně ve dvoustupňovém řízení, uplatňují účinné vnitřní mechanismy pro kontrolu a vynucování pravidel transparency.

Dokážete uvést příklad takové organizace v České republice?

Fungujete sami na tomto principu?

TRANSPARENTNOST V ČESKÉ VEŘEJNÉ POLITICE, AKTIVITY STRANY, VOLBY

Jaký mají aktivity Vaší strany vliv na zprůhledňování veřejného sektoru?

Co se týká veřejné správy, tak soudě dle programu máte v plánu zavést průhledná a veřejná výběrová řízení na všechny veřejné funkce, omezit duplicity, zjednoduší procesy a zvýšit kvalitu služeb pomocí zavedení procesních auditů a standardů kvality s pravidelným vyhodnocením. Jak moc je to kapacitně náročné? V případě, že se Vám podaří dostat se do Parlamentu, dokážete toto reálně změnit?

Jak si v ideálním případě představujete první kroky k větší transparentnosti po volbách, v případě, že budete zvolení?

Co si myslíte o Zákonu o registru smluv? V některých rozhovorech pro média Váš předseda zmínil, že tento zákon hodláte pozměnit pokud budete zvolení.

Je pro Vás klíčové zařazení do registru všech státních podniků včetně ČEZu?

Proč si myslíte, že ČEZ usiluje o výjimku?

Jaká je role České pirátské strany v procesu tvorby veřejných politik na městské úrovni na území hl. m. Prahy?

Co se v oblasti transparentnosti veřejného sektoru již podařilo Pirátům prosadit?

INTERAKCE S OSTATNÍMI AKTÉRY

Jaký má podle Pirátů vliv interakce s ostatními aktéry na úspěšnost prosazování vytyčených cílů?

V čem se liší veřejně politické aktivity této strany oproti ostatním?

Máte mezi politickými stranami podporovatele, kteří budou na Vaší straně?

Spolupracujete s Transparency International nebo Rekonstrukci státu?

Nebojíte se, že občas radikálními výroky ohledně plné transparentnosti (posvítíme si na politiky aj.) si znepřátelíte všechny strany a tím si zkomplikujete prosazování Vašich zájmů?

Příloha č. 7: Seznam otázek rozhovoru o expertní kapacitě

Česká pirátská strana a její snaha o prosazení transparentnosti ve veřejném sektoru

Autor: Oleksandra Yaklyushyna

3. ročník Bc. studia – Politologie a veřejná politika

Fakulta sociálních věd, Karlovy univerzity v Praze

email: aleksandrayaklyushyna@gmail.com

tel.: 777 993 042

1. PROFESNÍ ZAŘAZENÍ A HISTORIE

- Kolik let se aktivně pohybujete na politické scéně?
- V jakých oblastech jste se pohyboval před příchodem na politickou scénu?
- Jak dlouho jste členem Vaší současné politické strany?
- Zastáváte nějakou expertní funkci, například (stínového) ministra/poradce/garanta/předsedy?
- Jak jste se dostal do své funkce?
- Jak dlouho tuto funkci vykonáváte?
- Je tato funkce nějak odměňována?
- Jakým tématům jste se doposud při výkonu své funkce věnoval?
- Kolik let se aktivně zajímáte o oblast transparentnosti?
- Pohybujete se osobně aktivně na půdě nějaké univerzity?
- Setkáváte se osobně se zástupci univerzit?

2. PRACOVNÍ AKTIVITY A ČINNOSTI

- Účastníte se v rámci své funkce jednání pracovní skupiny, komise či výboru v rámci vlastní strany či na půdě Parlamentu?
- Má Vaše strana expertní skupinu pro transparentnost?
- Jste členem stranické expertní skupiny?
- V případě, že ne. Spolupracujete alespoň s touto skupinou?
- Jaké jsou Vaše pravomoci a povinnosti ohledně vlastního rezortu?
- Jste stínovým ministrem/garantem/poradcem?
- jaké jsou Vaše pravomoci a povinnosti ohledně vlastního rezortu?

- Kolik času odhadem věnujete výkonu funkce?
- Vydáváte v rámci své funkce nějaké konkrétní výstupy?
- Pokud ano, jsou nějaké výstupy zaměřeny přímo na oblast transparentnosti?

3. POSTOJE K PRÁCI A PRACOVNÍ MOTIVACE

- Jak doposud hodnotíte působení ve Vaší funkci?
- Co Vás motivuje k výkonu Vaší funkce?
- Co je Vaším hlavním cílem v rámci Vaší funkce?

4. VZDĚLÁVÁNÍ A VYUŽÍVÁNÍ INFORMACÍ

- Absolvoval jste v posledních pěti letech nějaká školení, kurzy, semináře apod., které považujete za důležité k výkonu Vaší funkce?

(např. Strategické řízení a plánování, Metody analýzy a tvorby veřejných politik, Evaluace veřejných politik a programů, Komunikace s veřejností, Manažerské dovednosti, Vůdcovství, leadership nebo Politiky Evropské Unie)

- Probíhají podobné formy vzdělávání uvnitř Vaší strany pro vlastní členy?
- Pomohlo by Vám při Vaší funkci absolvování nějaké další obdobné formy vzdělávání?
- Odkud získáváte informace o situaci v oblasti transparentnosti?

5. ODBORNÍCI V OBLASTI TRANSPARENTOSTI

- Jak získáváte odborné informace?
- S kým se radíte?
- S jakými odborníky spolupracujete?
- Odkud pochází?
- Jaké jsou předpoklady, které musí mít odborník na transparentosti, se kterým spolupracujete? *(odborné vzdělání x praxe x dobrovolnost x zájem x společné hodnoty)*
- Jakou formu mají získávané odborné informace? *(dokumenty, analýzy, poradenství)*
- Platíte těmto odborníkům za jejich služby?

Měly by se hodnoty a názory odborníka shodovat se stranickými nebo se inspiřujete i odlišně smýšlejícími odborníky?

Vytváří si strana či někdo pro Vás v Praze nějaké vlastní odborné zázemí formou vzdělávání svých expertů? *(semináře, kurzy, školení atd.)*

Očekává se, že se budou členové sami odborně vzdělávat?

6. EXTERNALIZACE

- Využívá Vaše strana externisty pro zpracování expertíz, analýz či poradenství?
- Využíváte Vy osobně ve výkonu své funkce poradce a experty z vlastní strany?
- Využíváte Vy osobně externisty pro zpracování expertíz, analýz či poradenství?
- V případě, že ano, z jakých důvodů externisty využíváte?
- Odměňujete tyto odborníky za jejich služby?
- Spolupracujete přímo s nějakými odborníky na transparentnost?
- Využíváte Vy osobně pro zmíněné účely také pracovníky státní správy?
- V případě, že ano, z jakých oblastí?

7. POLITICKO-ADMINISTRATIVNÍ VZTAHY

- Kdo má ve Vaší straně vůdčí pozici v oblasti transparentnosti?
- Nemá-li vaše strana expertní komisi pro transparentnost, popište, kdo má v této oblasti hlavní slovo uvnitř strany, kdo stojí za tvorbou veřejných politik, a jak probíhá celý proces tvorby návrhů, připomínek.
- Sestavuje Vaše strana vlastní stínovou vládu? Pokud ne, víte proč?
- Jaký je vztah mezi stínovou vládou a jednotlivými expertními skupinami Vaší strany?
- Probíhá výběr členů stínové vlády ze členů expertních skupin?
- Kolik členů má ve Vaší straně expertní komise pro oblast transparentnosti?
- Jak často se komise schází?
- Jakým způsobem jsou členové této komise nominováni?
- Jaké odborné předpoklady mají členové komise?
- Jsou členové této komise nějak odměňováni?
- Vydává tato expertní komise nějaké konkrétní výstupy?
- Jsou některé výstupy zaměřeny přímo na oblast transparentnosti?
- Jak významně se tato komise zabývá transparentností?

8. ODBORNÉ ZÁZEMÍ, VLÁDA A PARLAMENT

- Kde se veřejná politika především odehrává, ve straně nebo ve vládě (*příp. quasivládním orgánu typu „nezávislé komise“ ustavené vládou*)?
- Jak v přípravě policy pomáhá aparát ministerstev, jakou část práce ministerstva dělají?
- Je zvykem, že se poslanci/senátoři/ministři přichází s komisemi/odborným zázemím radit?

- Jak se dozvídáte o práci ministra/poslance/senátora na nějaké policy (*informuje vás neformálně, formálními kanály typu newsletter, na pravidelných poradách/setkáních nějakého druhu, jen z médií apod.*)?
- S kým jsou stranické odborné orgány propojeny? S jakými organizacemi spolupracují? (*ministerstva, univerzity nebo jiná akademická pracoviště, zájmové svazy jako odbory nebo Hospodářská komora, neziskové organizace, jiné politické strany ze stejné stranické rodiny v ČR nebo v zahraničí*)
- V čem tato spolupráce spočívá (*porady, výměna materiálů a dat*)?
- Jaká je role aparátu strany?
- Je činnost odborného zázemí jako celku koordinována? Jak a kým?
- Kdo vybírá členy komisí/oddělení?
- Na základě čeho se vybírá?
- Jsou všichni členové komisí/příslušných oddělení straníci? Musí být?
- Kolik členů má odborné zázemí jako celek?
- Jsou členové komisí/oddělení za svou práci placeni?
- Jak velký je rozpočet odborného zázemí jako celku?
- Kdo svolává schůze odborného zázemí (komisí/oddělení)?
- Jak často se orgány odborného zázemí (komise/oddělení) schází?
- Kdo zadává témata práce/odkud přichází podněty?
- V jaké výstupy ústí práce odborného zázemí (komisí/oddělení)? (*materiály pro veřejnost (novinové články, internet, podklady pro vystupování poslanců či ministrů v médiích, programové dokumenty), materiály pro interní potřebu (texty k vnitrostranické diskusi, podklady pro práci poslanců, ministrů atd.), nebo jiné materiály (jaké?)*)
- Musí někdo tyto výstupy schvalovat? Kdo?
- Je na produkci odborného zázemí nějaká reakce? Pokud ano, jaká? (*Odkudkoli, primárně z vedení strany, ale i z různých pater strany, z aparátu strany, od řadových členů, z médií, z odborných kruhů*).
- Daří se návrhy odborného zázemí (oddělení/komisí) prosazovat? (*Stavají se součástí stranických programů? osvojují si je vaši poslanci/ministři v diskusi se zástupci jiných stran nebo při veřejných vystoupeních? stávají se věcným záměrem zákonů? předkládá je poslanec/ministr jako konkrétní opatření typu paragrafovaného znění zákona?*)
- Řeší se práce odborných komisí na jednání užšího vedení strany pravidelně, či jen v závislosti na konkrétním problému?

- Domníváte se, že stávající způsob generování expertízy ve vaší straně odpovídá v zásadě jejím potřebám, nebo by se měl změnit? Pokud měl, jak?

9. VLASTNÍ PRÁCE

- Proč se věnujete problematice transparentnosti?
- Jaké jsou vaše předpoklady, kompetence?
- Jak dlouho se jí věnujete? Jak jste se prosadil?
- Jaká je vaše představa o transparentnosti v ČR?
- Dostává se jí podle vás dostatečný prostor?
- Shoduje se tato představa s celkovou představou strany o transparentnosti?
- Jaký mají na tuto představu vliv straničtí či externí odborníci?
- Jakým dalším oblastem/tématům se v rámci svého politického působení věnujete?

10. POSTOJE A HODNOTY

- Jaký máte názor na situaci expertních kapacit ve Vaší straně?
- Považujete za důležité, aby strana měla vlastní odbornou komisi pro transparentnost?
- Jaká je podle Vás funkce této komise?
- Jaký je Váš osobní názor na transparentnost v České republice?
- Jaká je podle Vás nejideálnější cesta, kterou by se měla Česká republika vydat v oblasti transparentnosti?
- Kde spatřujete největší nutnost reforem?
- Jaký máte názor na stínovou vládu?
- Co je podle Vás hlavní funkcí stínové vlády?